

PROGRAM WYCHOWAWCZO

- PROFILAKTYCZNY

ZESPOŁU SZKÓŁ OGÓLNOKSZTAŁCĄCYCH

NR 1 im. KOMISJI EDUKACJI NARODOWEJ

W PUŁAWACH

NA ROK SZKOLNY 2017/18

MOTTO:

„W świetle rozważań zupełnie podstawowych,

staje się rzeczą jasną i oczywistą,

że pierwszym i zasadniczym zadaniem kultury jest wychowanie.”

JAN PAWEŁ II

Wprowadzenie

Szkolny Program Wychowawczo - Profilaktyczny powstał po scaleniu programu wychowawczego i profilaktyki oraz ich modyfikacji, uwzględniając aktualną sytuację wychowawczą w szkole oraz wytyczne zawarte w nowej podstawie programowej kształcenia ogólnego i priorytety MEN.

I. PODSTAWY PRAWNE PROGRAMU

- Konstytucja Rzeczypospolitej Polskiej z 1997 r. (art. 48, 53, 54, 70, 72)
- Powszechna Deklaracja Praw Człowieka z dnia 10 grudnia 1948 r.
- Międzynarodowy Pakt Praw Obywatelskich i Politycznych
- Konwencja o Prawach Dziecka ONZ z 20 listopada 1989 r.
- **Ustawy i rozporządzenia MEN:**
- Ustawa o systemie oświaty punkt 5: Organizacja kształcenia, wychowania i opieki w szkołach i placówkach publicznych z dnia 01 września 2015 roku
- Ustawa z dnia 26 stycznia 1982 roku Karta Nauczyciela (tekst jednolity: Dz. U. z 2006 r. Nr 97, poz. 674 z późniejszymi zmianami)
- Rozporządzenie MEN z dnia 24 sierpnia 2015 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie sposobu prowadzenia przez publiczne przedszkola, szkoły i placówki dokumentacji przebiegu nauczania, działalności wychowawczej i opiekuńczej oraz rodzajów tej dokumentacji
- Rozporządzenie MEN z dnia 30 lipca 2015 r. w sprawie warunków i trybu przyjmowania do publicznych przedszkoli, innych form wychowania przedszkolnego, szkół i placówek osób niebędących obywatelami polskimi oraz obywateli polskich, którzy pobierali naukę w szkołach funkcjonujących w systemach oświaty innych państw, a także organizacji dodatkowej nauki języka polskiego, dodatkowych zajęć wyrównawczych oraz nauki języka i kultury kraju pochodzenia
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym

- Rozporządzenie MEN z dnia 18 sierpnia 2015 r. w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii
- Rozporządzenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 22 stycznia 2018r. zmieniające rozporządzenie w sprawie zakresu i form prowadzenia w szkołach i placówkach systemu oświaty działalności wychowawczej, edukacyjnej, informacyjnej i profilaktycznej w celu przeciwdziałania narkomanii (Dz.U.poz.214)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 4 sierpnia 2016 w sprawie Narodowego Programu Zdrowia na lata 2016 – 2020 (Dz. U. poz.1492)
- Rozporządzenie MEN z dnia 9 sierpnia 2017 r. w sprawie zasad udzielania i organizowania pomocy psychologiczno-pedagogicznej w publicznych przedszkolach, szkołach i placówkach
- Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 26 sierpnia 2015 r. w sprawie grup środków spożywczych przeznaczonych do sprzedaży dzieciom i młodzieży w jednostkach systemu oświaty oraz wymagań, jakie muszą spełniać środki spożywcze stosowane w ramach żywienia zbiorowego dzieci i młodzieży w tych jednostkach
- Rozporządzenia MEN z dnia 14 lutego 2017 r. w sprawie podstawy programowej wychowania przedszkolnego oraz podstawy programowej kształcenia ogólnego dla szkoły podstawowej, w tym dla uczniów z niepełnosprawnością intelektualną w stopniu umiarkowanym lub znacznym, kształcenia ogólnego dla branżowej szkoły I stopnia, kształcenia ogólnego dla szkoły specjalnej przysposabiającej do pracy oraz kształcenia ogólnego dla szkoły policealnej
- **Programy narodowe i krajowe w zakresie profilaktyki i promocji zdrowia:**
- Ustawa o przeciwdziałaniu narkomanii z dnia 29 lipca 2005 r.
- Ustawa o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałania alkoholizmu z dnia 26 października 1982 r.
- Ustawa o postępowaniu w sprawach nieletnich z dnia 26 października 1982 r.
- Ustawa o ochronie zdrowia przed następstwami używania tytoniu i wyrobów tytoniowych z dnia 9 listopada 1995 r.
- Ustawa o ochronie zdrowia psychicznego z dnia 19 sierpnia 1994r.
- Ustawa o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie z dnia 29 lipca 2005 r.

- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 13 września 2011 r. w sprawie procedury „Niebieskiej Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
- Rządowy program wspomagania w latach 2015 - 2018 organów prowadzących szkoły w zapewnieniu bezpiecznych warunków nauki, wychowania i opieki w szkołach – „Bezpieczna +”
- Narodowy Program Ochrony Zdrowia Psychicznego
- Krajowy Program Przeciwdziałania Narkomanii na lata 2017–2020
- Krajowy Program Zapobiegania Zakażeniom HIV i Zwalczenia AIDS
- Narodowy Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na lata 2016–2020
- Krajowy Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie na lata 2014–2020
- Program Ograniczenia Zdrowotnych Następstw Palenia Tytoniu w Polsce
- Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii na rok 2018 dla gminy Puławy
- Miejski Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych na rok 2018
- Statut Szkoły

II. PODSTAWOWE ZAŁOŻENIA WYCHOWAWCZE

I PROFILAKTYCZNE

1. Zadaniem szkoły jest ukierunkowanie procesu wychowawczego na wartości, które wyznaczają cele wychowania i kryteria jego oceny. Wychowanie ukierunkowane na wartości zakłada przede wszystkim podmiotowe traktowanie ucznia, a wartości skłaniają człowieka do podejmowania odpowiednich wyborów czy decyzji.

2. **Wychowanie** to wspieranie wychowanka w rozwoju, umożliwiające mu osiągnięcie pełnej dojrzałości na miarę jego możliwości.

Działalność wychowawcza w szkole polega na prowadzeniu działań z zakresu promocji zdrowia oraz wspomaganiu ucznia w jego rozwoju ukierunkowanym na osiągnięcie pełnej dojrzałości w sferze:

fizycznej – ukierunkowanej na zdobycie przez ucznia wiedzy i umiejętności pozwalających na prowadzenie zdrowego stylu życia i podejmowania zachowań prozdrowotnych;

psychicznej – ukierunkowanej na zbudowanie równowagi i harmonii psychicznej, ukształtowanie postaw sprzyjających wzmocnieniu zdrowia własnego i innych ludzi, kształtowanie środowiska sprzyjającego rozwojowi zdrowia, osiągnięcie właściwego stosunku do świata, poczucie siły, chęci do życia i witalności;

społecznej – ukierunkowanej na kształtowanie postawy otwartości w życiu społecznym, opartej na umiejętności samodzielnej analizy wzorów i norm społecznych oraz ćwiczeniu umiejętności wypełniania ról społecznych;

aksjologicznej – ukierunkowanej na zdobycie konstruktywnego i stabilnego systemu wartości, w tym docenienie znaczenia zdrowia oraz poczucia sensu istnienia.

Działalność wychowawcza obejmuje w szczególności:

- 1) współpracę z rodzicami lub opiekunami uczniów w celu budowania postawy prozdrowotnej i zdrowego stylu życia;
- 2) kształtowanie hierarchii systemu wartości, w którym zdrowie należy do jednych z najważniejszych wartości w życiu;
- 3) wzmocnianie wśród uczniów więzi ze szkołą oraz społecznością lokalną;
- 4) kształtowanie przyjaznego klimatu w szkole, budowanie prawidłowych relacji rówieśniczych oraz relacji uczniów i nauczycieli, a także nauczycieli i rodziców lub opiekunów, w tym wzmocnianie więzi z rówieśnikami oraz nauczycielami;
- 5) doskonalenie umiejętności nauczycieli w zakresie budowania podmiotowych relacji z uczniami oraz ich rodzicami lub opiekunami oraz warsztatowej pracy z grupą uczniów;
- 6) wzmocnianie kompetencji wychowawczych nauczycieli oraz rodziców lub opiekunów;
- 7) kształtowanie u uczniów i wychowanków postaw prospołecznych, w tym przez możliwość udziału w działaniach z zakresu wolontariatu, sprzyjających aktywnemu uczestnictwu uczniów w życiu społecznym oraz zaangażowaniu w działalność podmiotów;
- 8) wspieranie edukacji rówieśniczej i programów rówieśniczych mających na celu modelowanie postaw prozdrowotnych i prospołecznych.

Działalność edukacyjna w szkole polega na stałym poszerzaniu i ugruntowywaniu wiedzy i umiejętności u uczniów, ich rodziców lub opiekunów, nauczycieli z zakresu promocji zdrowia i zdrowego stylu życia.

Obejmuje ona w szczególności:

- 1) poszerzenie wiedzy rodziców lub opiekunów, nauczycieli na temat prawidłowości rozwoju i zaburzeń zdrowia psychicznego dzieci i młodzieży, rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych, a także suplementów diety i leków w celach innych niż medyczne oraz postępowania w tego typu przypadkach;

- 2) rozwijanie i wzmacnianie umiejętności psychologicznych i społecznych uczniów;
- 3) kształtowanie u uczniów umiejętności życiowych, w szczególności samokontroli, radzenia sobie ze stresem, rozpoznawania i wyrażania własnych emocji;
- 4) kształtowanie krytycznego myślenia i wspomaganie uczniów w konstruktywnym podejmowaniu decyzji w sytuacjach trudnych, zagrażających prawidłowemu rozwojowi i zdrowemu życiu;
- 5) prowadzenie wewnątrzszkolnego doskonalenia kompetencji nauczycieli w zakresie rozpoznawania wczesnych objawów używania środków i substancji psychoaktywnych, oraz podejmowania szkolnej interwencji profilaktycznej;
- 6) doskonalenie kompetencji nauczycieli w zakresie profilaktyki używania środków i substancji psychoaktywnych, norm rozwojowych i zaburzeń zdrowia psychicznego wieku rozwojowego.

Działalność informacyjna w szkole polega na dostarczaniu rzetelnych i aktualnych informacji, dostosowanych do wieku oraz możliwości psychofizycznych odbiorców, na temat zagrożeń i rozwiązywania problemów związanych z używaniem środków i substancji psychoaktywnych, skierowanych do uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów, a także nauczycieli oraz innych pracowników szkoły.

Obejmuje ona w szczególności:

- 1) dostarczanie aktualnych informacji nauczycielom i rodzicom lub opiekunom na temat skutecznych sposobów prowadzenia działań wychowawczych i profilaktycznych związanych z przeciwdziałaniem używaniu środków i substancji psychoaktywnych;
- 2) udostępnienie informacji o ofercie pomocy specjalistycznej dla uczniów, ich rodziców lub opiekunów w przypadku używania środków i substancji psychoaktywnych;
- 3) przekazanie informacji uczniom, ich rodzicom lub opiekunom oraz nauczycielom na temat konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii;
- 4) informowanie uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli oraz o metodach współpracy szkół z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomania.

3. Pierwszymi wychowawcami swoich dzieci są rodzice. To oni przez własne postawy, codzienne zachowania i zamierzone działania kształtują charakter dziecka i przekazują mu określony system wartości. Dlatego też szkoła zakłada ścisłą współpracę z rodzicami, aby jak najlepiej wspierać ich w procesie wychowawczym.

4. Nauczyciel w swoich działaniach dydaktycznych, wychowawczych i opiekuńczych ma obowiązek kierowania się dobrem uczniów, troską o ich zdrowie, postawę moralną i obywatelską, z poszanowaniem godności osobistej ucznia.

5. Wszyscy pracownicy szkoły są równocześnie wychowawcami poprzez swoją osobowość oraz zachowanie.

6. **Profilaktyka** to kompleksowe działania kompensujące niedostatki wychowania, które obejmują trzy obszary: wspieranie wychowanków w radzeniu sobie z trudnościami, ograniczanie i likwidowanie czynników ryzyka oraz inicjowanie i wzmacnianie czynników chroniących. W naszych działaniach stosować będziemy profilaktykę uniwersalną, skierowaną do wszystkich członków społeczności szkolnej, wskazującą i selektywną do wybranych grup uczniów, po wcześniejszej corocznej diagnozie problemów i zagrożeń.

Działalność profilaktyczna obejmuje:

1) **W przypadku profilaktyki uniwersalnej** – wspieranie wszystkich uczniów w prawidłowym rozwoju i zdrowym stylu życia oraz podejmowanie działań, których celem jest ograniczanie zachowań ryzykownych niezależnie od poziomu ryzyka używania przez nich środków psychoaktywnych;

2) **W przypadku profilaktyki selektywnej** – wspieranie uczniów, którzy ze względu na swoją sytuację rodzinną, środowiskową lub uwarunkowania biologiczne są w wyższym stopniu narażeni na rozwój zachowań ryzykownych;

3) **W przypadku profilaktyki wskazującej** – wspieranie uczniów, u których rozpoznano wczesne objawy używania środków i substancji psychoaktywnych, lub występowania innych zachowań ryzykownych, które nie zostały zdiagnozowane jako zaburzenia lub choroby wymagające leczenia.

Działania profilaktyczne obejmują w szczególności:

1) realizowanie wśród uczniów oraz ich rodziców lub opiekunów programów profilaktycznych i promocji zdrowia psychicznego dostosowanych do potrzeb indywidualnych i grupowych oraz realizowania celów profilaktycznych, rekomendowanych w ramach systemu rekomendacji, o którym mowa w Krajowym Programie Przeciwdziałania Narkomanii;

2) przygotowanie oferty zajęć rozwijających zainteresowania i uzdolnienia, jako alternatywnej pozytywnej formy działalności zaspakajającej ważne potrzeby, w szczególności potrzebę podniesienia samooceny, sukcesu, przynależności i satysfakcji życiowej;

- 3) kształtowanie i wzmocnianie norm przeciwnych używaniu środków i substancji psychoaktywnych przez uczniów, a także norm przeciwnych podejmowaniu innych zachowań ryzykownych;
- 4) doskonalenie zawodowe nauczycieli w zakresie realizacji szkolnej interwencji profilaktycznej w przypadku podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych;
- 5) włączanie, w razie potrzeby, w indywidualny program edukacyjno - terapeutyczny działań z zakresu przeciwdziałania używania środków i substancji psychoaktywnych.

7. Realizacji zaproponowanych treści i działań podejmują się wszyscy członkowie społeczności szkolnej, szczególnie wychowawcy i nauczyciele.

8. Wprowadzane począwszy od roku szkolnego 2017/2018 treści wychowawcze i profilaktyczne skierowane do uczniów – dostosowane do ich potrzeb rozwojowych – można odnaleźć w podstawach programowych przedmiotów kształcenia ogólnego.

Działania wychowawczo-profilaktyczne będą kierowane do uczniów równoległe z ich kształceniem – przekazywaniem wiedzy, m. in. podczas zajęć z wychowawcą klasy oraz realizacji treści wielu przedmiotów.

9. Niniejszy program corocznie uchwała Rada Szkoły w porozumieniu z Radą Pedagogiczną i Samorządem Uczniowskim.

III. PSYCHOSPOŁECZNA DIAGNOZA SYTUACJI WYCHOWAWCZEJ ŚRODOWISKA SZKOLNEGO

W roku szkolnym 2017/2018 w Zespole Szkół Ogólnokształcących Nr 1 im. KEN w Puławach podejmą naukę uczniowie klas I oraz VII szkoły podstawowej, klas II i III gimnazjum i klas I-III liceum.

Uczniowie Zespołu Szkół Ogólnokształcących Nr 1 im. KEN w Puławach stanowią zróżnicowaną grupę pod względem wieku, zdolności intelektualnych, zainteresowań, sytuacji rodzinnej czy materialnej. Uczniowie czują się w szkole dobrze i bezpiecznie, mają możliwość rozwijania swoich zdolności i pasji, ale też nawiązywania pozytywnych relacji z rówieśnikami czy dorosłymi.

Większość uczniów rozwija się prawidłowo i wychowuje się w pełnych rodzinach. Coraz więcej jest jednak uczniów wychowujących się w rodzinach rozbitych, zrekonstruowanych czy zastępczych oraz przeżywających problemy bytowe, opiekuńczo-

wychowawcze. Rodzice coraz częściej oczekują, aby szkoła wspierała ich w wychowaniu dzieci, rozwijaniu ich zdolności i zainteresowań, czy też w pokonywaniu trudności w nauce. Od pewnego czasu można również zauważyć, że rodzice zmniejszają oddziaływania wychowawcze wobec dzieci, m.in. przykładają mniej uwagi do nauki swoich dzieci i dbałości o ich kondycję fizyczną. Zmniejszone zainteresowanie rekompensują daniem dzieciom pieniędzy na dodatkowe zajęcia, sprzęt, ubrania lub pozwalają im na udział w imprezach. Młodzież jest w wieku, kiedy przeżywa inicjację alkoholową, nikotynową, narkotykową, eksperymentuje z substancjami psychotropowymi, środkami zastępczymi oraz nowymi substancjami psychoaktywnymi.

Wśród uczniów nasilają się również niepokojące zjawiska niewłaściwego korzystania z Internetu i środków multimedialnych. Wielu młodych ludzi angażuje się w ryzykowne działania przez Internet: nawiązuje kontakty i odpowiada na wiadomości od nieznanych osób. Nie uważają też swoich zachowań w sieci za niebezpieczne, ani nie zdają sobie sprawy z tego, że zamieszczanie prywatnych informacji o sobie może zostać wykorzystane w niewłaściwy sposób. Pojawiło się też zjawisko cyberprzemocy, które w przypadku naszych uczniów polegało na tworzeniu fałszywych profili na portalach społecznościowych, pisaniu obraźliwych komentarzy lub agresywnych maili.

Można również zauważyć, że narasta zjawisko obniżenia nastroju i zachowań depresyjnych wśród młodzieży, autoagresji. Coraz więcej jest uczniów z różnymi dysfunkcjami i chorobami przewlekłymi wymagających dostosowania metod i warunków pracy do możliwości psychofizycznych ucznia. Potrzeby profilaktyczne wynikające z wieku rozwojowego naszych uczniów zostały opracowane w oparciu o pracę z całą Radą Pedagogiczną Zespołu.

W maju i czerwcu 2017 r. przeprowadzono w szkole diagnozę środowiska szkolnego poprzez:

- ankietowanie uczniów, rodziców, nauczycieli;
- obserwację zachowania uczniów w czasie lekcji i na przerwach;
- analizę dokumentacji szkolnej;
- wywiady, rozmowy z uczniami, rodzicami, dyrektorem, nauczycielami oraz innymi pracownikami szkoły.

Diagnoza sytuacji w zakresie zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych realizowana jest w szkole w sposób ciągły poprzez obserwację uczniów, rozmowy z rodzicami, analizę dokumentacji pedagogów, psychologa i wychowawców klas, współpracę

z podmiotami zewnętrznymi takimi jak: Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna w Puławach, MOPS i GOPS, PCPR, MONAR, Państwowa Straż Pożarna w Puławach, Komenda Powiatowa Policji w Puławach, stowarzyszenia, fundacje. Diagnozę uzupełniono przez ankietę przeprowadzoną wśród nauczycieli (luty 2018 r.).

Ankietę wypełniło 53 nauczycieli. 34% badanych nauczycieli ma wiedzę na temat używania przez naszych uczniów substancji psychotropowych, środków zastępczych, czy innych substancji psychoaktywnych, zaś 42% zetknęło się podczas rozmów z uczniami, rodzicami, pracownikami szkoły, innymi osobami z sygnałami mogącymi świadczyć o w/w problemach. **89 % nauczycieli uważa, że podejmowane w szkole działania z zakresu profilaktyki uniwersalnej są wystarczające.** Pozostali podnoszą kwestię konieczności stosowania kar i konsekwencji wobec uczniów, zwłaszcza palących, współpracy z Policją i specjalistami szkolnymi oraz rodzicami uczniów, prowadzenia ankiet wśród młodzieży oraz robienia gazetek profilaktycznych.

Zauważane przypadki używania przez uczniów należy wnikliwie rozpoznawać, podejmować odpowiednie działania wychowawcze i profilaktyczne, oraz kontynuować zaplanowane działania wychowawczo – profilaktyczne.

1. Określenie problemów występujących w szkole:

Badania przeprowadzone w szkole wskazują, iż występujące problemy dotyczą głównie (**czynniki ryzyka**):

- naruszania przez uczniów dyscypliny szkolnej:
 - opuszczanie pojedynczych godzin lekcyjnych lub długotrwała absencja, spóźnienia,
 - korzystanie z telefonów komórkowych podczas lekcji,
 - aroganckie zachowania uczniów wobec pracowników szkoły,
- niskiej motywacji do uczenia się i podejmowania aktywności na terenie szkoły;
- niepowodzenia edukacyjne, których podłożem są deficyty poznawcze;
- podejmowania przez uczniów zachowań ryzykownych, tj. wagarowanie, palenie papierosów i spożywanie alkoholu oraz używanie substancji psychoaktywnych, napojów energetycznych; zachowania agresywne – przezywanie, popychanie, wyśmiewanie; uzależnienie od urządzeń multimedialnych i nieprzestrzeganie netykiety (udostępnianie zdjęć bez zgody, tzw. hejtowanie, zakładanie fałszywych kont na portalach społecznościowych, blokowanie kont innych użytkowników);
- znajomości i przestrzegania zasad dobrego wychowania;

- zarządzania sobą w czasie wolnym;
- radzenia sobie ze stresem (niska odporność na stres i duża reaktywność, brak umiejętności radzenia sobie w trudnych sytuacjach i szukania pomocy);
- umiejętności interpersonalnych (ograniczona komunikacja i zubożenie relacji rówieśniczych, izolowanie od grupy);
- współpracy z rodzicami (brak kontroli rodzicielskiej i konsekwencji dorosłych w przestrzeganiu norm i zasad, niska frekwencja na zebraniach z rodzicami; brak systematycznej kontroli ocen i frekwencji przez rodziców w dzienniku elektronicznym);
- **zagrożeń w środowisku rodzinnym i lokalnym:**
 - rodziny niepełne lub patchworkowe, eurosieroctwo,
 - rodziny dysfunkcyjne: alkoholizm, przemoc, ubóstwo, niewydolność wychowawcza,
 - nadmierne wymagania i kontrola,
 - dostępność substancji psychoaktywnych w środowisku.

2. Określenie czynników chroniących:

- Wysokie wyniki w nauce i z egzaminów zewnętrznych świadczące o zdolnościach intelektualnych uczniów: inteligencji, zdolności uczenia się, samokontroli.
- Pozytywny stosunek do szkoły i nauki szkolnej - przyjazna atmosfera, dobry klimat i duże poczucie bezpieczeństwa społeczności szkolnej, optymizm, umiejętność radzenia sobie w trudnych sytuacjach.
- Zdolności intelektualne i samoświadomość (umiejętność planowania i odraczania nagrody, wgląd w siebie, kreatywność).
- Duży odsetek uczniów zdolnych, biorących udział w konkursach, olimpiadach i osiągających wysokie lokaty świadczy o wysokiej motywacji do osiągnięć, determinacji i wytrwałości, pozytywnym obrazie siebie.
- Bogata oferta zajęć pozalekcyjnych jest odpowiedzią na szerokie zainteresowania uczniów, ich marzenia, plany i cele życiowe.
- Indywidualne podejście do ucznia i udzielanie wielowymiarowej pomocy i wsparcia uczniom i ich rodzinom.
- Zaangażowanie uczniów i rodziców w życie szkoły i akcje charytatywne na terenie szkoły, wolontariat (wsparcie rodziców, pozytywne więzi w rodzinach).

- Umiejętności społeczne - porozumiewania się, rozwiązywania problemów, nawiązywania i utrzymywania więzi koleżeńskich i przyjaźni, postawy prospołeczne.
- Zaangażowanie w życie religijne, wysokie miejsce religijności w systemie wartości.
- Dbłość o swoje zdrowie (podejmowanie aktywności fizycznej, sen, wypoczynek, zbilansowanie żywienie, unikanie używek).
- Dobra współpraca ze środowiskiem lokalnym i instytucjami pomocowymi; szeroko zakrojone działania profilaktyczne i realizacja programów rekomendowanych.
- Wykształcona kadra, stale podnosząca swoje kwalifikacje (wspierający dorośli, mentorzy), która nadzoruje, monitoruje zachowania młodego człowieka, egzekwuje dyscyplinę, przestrzeganie norm społecznych.
- Wieloletnie tradycje szkoły i renoma w środowisku lokalnym.

Stworzony dla potrzeb szkoły program ma odpowiadać na aktualne potrzeby środowiska szkolnego oraz środowiska i lokalnego. W ramach programu wprowadzone zostaną programy tematyczne, ogólnorozwojowe oraz psychoedukacyjne, opierające się na założeniu, iż dostarczenie uczestnikom impulsów rozwojowych i umiejętności życiowych (kompetencji), zwiększy bezpośrednio bezpieczeństwo i ochroni przed problemami.

W roku szkolnym 2017/2018 główną uwagę pragniemy zwrócić na wyeliminowanie czynników ryzyka oraz wzmocnienie czynników chroniących naszą młodzież przed zachowaniami zagrażającymi ich zdrowiu i bezpieczeństwu poprzez kształtowanie kompetencji społecznych.

IV. Misja szkoły

Motto: „Salus discipulorum – suprema lex.”

(Dobro uczniów – najwyższym prawem)

Wszystkie aspekty działalności naszej szkoły zaplanowane i realizowane są w taki sposób, że dobro młodzieży jest naczelną zasadą. Umożliwiamy wszechstronny rozwój intelektualny młodych ludzi, kształtujemy w nich uniwersalne wartości etyczne, przygotowujemy do życia w społeczeństwie. Upowszechniając naukę, kontynuujemy tradycję naszego patrona KEN.

Program Wychowawczo - Profilaktyczny jest zgodny ze Statutem szkoły i Koncepcją Pracy Szkoły, w której opisana jest misja i wizja placówki.

Oparty jest o wspólnie wybrane przez społeczność szkolną wartości:

- szacunek,
- godność,
- patriotyzm,
- poszanowanie religii, tradycji, historii,
- rodzina,
- tolerancja,
- altruizm,
- otwartość na drugiego człowieka,
- odpowiedzialność,
- uczciwość,
- nauka,
- zdrowie .

V. Model Absolwenta ZSO nr 1 im. KEN w Puławach:

Działania zawarte w programie wychowawczo – profilaktycznym zmierzają do ukształtowania młodego człowieka, który niezależnie od indywidualnych cech osobowości, predyspozycji i talentów będzie wyposażony w zespół cech uniwersalnych, warunkujących właściwe funkcjonowanie we współczesnym świecie.

Absolwent Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 im. KEN w Puławach:

- Jest patriotą dumnym z małej i dużej Ojczyzny. Zna historię, kulturę oraz tradycje swojego regionu i narodu.
- Sprawnie posługuje się językiem polskim.
- Potrafi posługiwać się językiem obcym.
- Jest otwarty na europejskie i światowe wartości kultury.
- Potrafi umiejętnie korzystać z różnych źródeł informacji, wykorzystuje najnowsze technologie informacyjno – komunikacyjne.
- Potrafi bezpiecznie poruszać się w przestrzeni cyfrowej, okazuje szacunek innym użytkownikom sieci.
- Dostrzega w nauce swoje szanse życiowe, a zdobytą wiedzę wykorzystuje w praktyce.
- Jest świadomy własnych predyspozycji i przygotowany do przyszłych wyborów życiowych.

- Rozwija zainteresowania, talenty i pasję, jest zdolny do sterowania własnym kształceniem zarówno w rzeczywistości szkolnej, jak i poza nią – jest gotowy do samodoskonalenia i tworzenia warsztatu pracy.
- Umie samodzielnie, twórczo i krytycznie myśleć.
- Jest wrażliwy na potrzeby innych, zaangażowany w działania prospołeczne, altruista.
- Ma poczucie własnej godności oraz szacunek dla godności innych osób.
- Umie rzetelnie pracować indywidualnie i w zespole, wykazuje się kreatywnością i przedsiębiorczością.
- Zawsze postępuje zgodnie z kanonem ogólnie przyjętych wartości. Zna i stosuje zasady życia społecznego, jest odpowiedzialny, a jego decyzje są dojrzałe.
- Wie, gdzie szukać pomocy w rozwiązywaniu złożonych problemów, również z wykorzystaniem technik mediacyjnych.
- Dbą o swoje zdrowie, rozwój fizyczny, psychiczny i duchowy.
- Troszczy się o środowisko naturalne.

VI. CELE PROGRAMU WYCHOWAWCZO - PROFILAKTYCZNEGO

Cel główny: Wyrównywanie szans wszystkich uczniów poprzez dążenie do wszechstronnego rozwoju osobowego wychowanka w wymiarze intelektualnym, fizycznym, psychicznym, zdrowotnym i społecznym.

Cele szczegółowe:

1. Propagowanie modelu wartości opartego na uniwersalnych zasadach poprzez:
 - poszanowanie życia ludzkiego jako najwyższej wartości
 - kierowanie się w stosunkach międzyludzkich uczciwością i prawdą
 - poszanowanie godności osobistej
2. Kształtowanie dojrzałości i aktywnej postawy życiowej oraz umiejętności planowania własnego rozwoju poprzez:
 - rozpoznawanie i rozwój zainteresowań, zdolności, talentów
 - kształtowanie postawy odpowiedzialności za bezpieczeństwo, własne decyzje i czyny
 - korzystanie z przysługujących praw i wywiązywanie się z obowiązków
 - zapewnienie równości szans w dostępie do różnych szkolnych form edukacyjnych, opiekuńczych, kulturalnych i sportowych

- motywowanie do samokształcenia
 - dbałość o wysoką kulturę osobistą
 - kształtowanie postawy przedsiębiorczości i wytrwałości w dążeniu do ustanowionych celów, preorientacja zawodowa i kształtowanie umiejętności radzenia sobie na współczesnym rynku pracy
3. Promowanie zdrowego, ekologicznego i bezpiecznego stylu życia poprzez:
- organizowanie akcji propagujących zdrowy i higieniczny tryb życia
 - kształcenie umiejętności radzenia sobie z zagrożeniami w życiu realnym i wirtualnym
 - podejmowanie działań na rzecz ochrony środowiska
 - podnoszenie świadomości w sferze bezpieczeństwa
4. Zapobieganie zachowaniom ryzykownym poprzez promowanie zdrowego trybu życia i wspieranie wszechstronnego rozwoju ucznia.
5. Przeciwdziałanie uzależnieniom - pomoc w zdobyciu wiedzy na temat uzależnień i innych zagrożeń dla zdrowia oraz w nabywaniu umiejętności przeciwdziałania tym zagrożeniom.
6. Kształtowanie postaw prospołecznych i prorodzinnych.
7. Wspieranie ucznia w sytuacjach dla niego trudnych.
8. Wzmacnianie poczucia własnej wartości, wiary w siebie i swoje możliwości.
9. Przygotowanie do harmonijnego uczestnictwa w życiu społecznym poprzez:
- kształtowanie pozytywnych relacji z rodziną i najbliższym otoczeniem
 - kształtowanie postawy patriotycznej, poszanowanie kultury, tradycji, symboli szkolnych, lokalnych i narodowych, tolerancja wobec odmiennych poglądów
 - rozwijanie tożsamości europejskiej
 - wypracowywanie umiejętności konstruktywnego rozwiązywania konfliktów
 - wspieranie rozwoju samorządności uczniowskiej, współpraca z organizacjami i instytucjami w środowisku lokalnym
 - kształtowanie umiejętności współpracy w zespołach klasowych, zaangażowanie w pracę na rzecz szkoły i środowiska lokalnego
11. Indywidualizacja procesu dydaktyczno-wychowawczego ze szczególnym uwzględnieniem dzieci i młodzieży o specjalnych potrzebach edukacyjnych i młodzieży uzdolnionej, przy ścisłej współpracy z rodzicami poprzez:
- wspieranie uczniów wymagających szczególnej opieki poprzez organizowanie zajęć dodatkowych
 - organizowanie zajęć dla uczniów szczególnie uzdolnionych przy wykorzystaniu aktywnych metod pracy

- współpraca z rodzicami, wspólne rozwiązywanie pojawiających się problemów

VII. ADRESACI I UCZESTNICY PROGRAMU WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNEGO SZKOŁY

Adresatami niniejszego programu są:

- wszyscy uczniowie naszej szkoły;
- rodzice – w pierwszym rzędzie odpowiedzialni za wychowanie swego dziecka – naszego ucznia;
- nauczyciele, którzy jednocześnie pełnią rolę realizatorów tego programu.

Działania adresowane do wszystkich uczniów:

- zapoznanie uczniów z obowiązującymi w szkole regulaminami, w tym z ich prawami i obowiązkami, omówienie na lekcjach wychowawczych organizacji pracy szkoły, podstawowych zapisów Statutu, WSO i Programu Wychowawczo-Profilaktycznego;
- propagowanie szacunku dla kultury, tradycji i zdrowego stylu życia, udział w tradycyjnych świątach i obrzędach narodowych, lokalnych i szkolnych;
- budowanie poczucia przynależności do społeczności szkolnej;
- budowanie i aktywizowanie zespołu klasowego.

Działania skierowane do rodziców:

- monitorowanie potrzeb i oczekiwań rodziców wobec programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły:
 - ✓ rozmowy i konsultacje indywidualne;
 - ✓ dyskusje podczas wywiadówek klasowych;
 - ✓ anonimowe sondaże ankietowe.
- psychoedukacja: wykłady o tematyce wychowawczej z udziałem szkolnych specjalistów i zaproszonych gości.

Działania skierowane do nauczycieli i pracowników szkoły:

- rozmowy i konsultacje indywidualne;
- zebrania zespołów wychowawczych
- dyskusje podczas posiedzeń Rady Pedagogicznej;
- udzielanie wsparcia w sytuacjach kryzysowych i konfliktowych.

Współodpowiedzialni za wszechstronny rozwój osobowości ucznia są wszyscy uczestnicy programu:

Rodzice:

- mają prawo do wychowania zgodnie z własnymi przekonaniami religijnymi i moralnymi, jeśli nie są one w sprzeczności z prawami dziecka;
- znają i akceptują program wychowawczo-profilaktyczny proponowany przez szkołę;
- wspierają dziecko we wszystkich jego poczynaniach i zapewniają mu poczucie bezpieczeństwa;
- wspierają wychowawców i nauczycieli w podejmowanych przez nich działaniach, służą wiedzą, doświadczeniem i pomocą;
- uczestniczą w zebraniach, a w przypadku niemożności uczestnictwa indywidualnie konsultują się z wychowawcą;
- regularnie kontaktują się ze szkołą w przypadku, gdy dziecko wykazuje trudności wychowawcze bądź edukacyjne, podejmują odpowiednie działania służące rozwiązaniu w/w problemów;
- aktywnie uczestniczą w życiu szkoły; mają prawo zgłaszania opinii na temat pracy szkoły oraz propozycji działań służących realizacji założeń wychowawczych;
- dbają o właściwą formę spędzania czasu wolnego przez dzieci;
- kształtują w dziecku właściwy stosunek do szkoły, jej pracowników i obowiązków szkolnych;
- dostarczają dziecku właściwych wzorców postępowania;
- dbają o podnoszenie własnych kompetencji wychowawczych.

Wychowawcy klas:

- zapoznają uczniów i ich rodziców z podstawowymi dokumentami regulującymi pracę szkoły;
- przekazują uczniom i ich rodzicom informacje dotyczące zachowania i wyników nauczania oraz wymagań edukacyjnych stawianych przez szkołę;
- dbają o bezpieczeństwo i akceptację ucznia w klasie;
- wspierają rozwój uczniów i usamodzielnianie się;
- prowadzą dokumentację nauczania;
- koordynują pracę wychowawczo - profilaktyczną w zespole klasowym;
- dokonują rozpoznania sytuacji rodzinnej i osobistej ucznia;
- podejmują działania w przypadkach przemocy wobec niego, zaniedbań opiekuńczych, ujawnionych nałogów;

- wnioskuje o objęcie pomocą psychologiczno - pedagogiczną uczniów o specjalnych potrzebach edukacyjnych;
- informują rodziców o proponowanych formach pomocy psychologiczno-pedagogicznej;
- integrują i kierują zespołem klasowym;
- wykorzystują potencjał grupy do wspierania jej członków, oceniają zachowania uczniów;
- wdrażają do samooceny postępów w zachowaniu, nadzorują realizację obowiązku szkolnego;
- promują osiągnięcia klasy i pojedynczych uczniów;
- inspirują pracę zespołową w klasie, przydzielają zespołom zadania na rzecz klasy, szkoły i środowiska oraz wspólnie oceniają stopień ich realizacji;
- współdziałają z nauczycielami uczącymi w klasie, z dyrekcją szkoły, pedagogiem, psychologiem i pielęgniarką;
- współpracują z rodzicami; włączają rodziców w sprawy programowe i organizacyjne klasy;
- rozwiązują bieżące problemy wychowawcze i dydaktyczne we współpracy z rodzicami, nauczycielami, specjalistami;
- współdziałają z instytucjami pracującymi na rzecz dziecka, policją, poradnią psychologiczno - pedagogiczną, sądami rodzinnymi;
- na podstawie Szkolnego Programu Wychowawczo – Profilaktycznego opracowują własny plan pracy wychowawczej.

Nauczyciele:

- oddziałują wychowawczo na uczniów niezależnie od przypisanych im funkcji dydaktycznych;
- odpowiadają za zdrowie i bezpieczeństwo dzieci podczas pobytu w szkole, podczas wyjazdów i wyjazdów szkolnych;
- udzielają pomocy w przezwyciężaniu niepowodzeń szkolnych w oparciu o rozpoznane potrzeby uczniów, informują o potrzebach związanych z problemami w nauce oraz o przejawianych zdolnościach;
- wspierają swoją postawą i działaniami pedagogicznymi rozwój psychofizyczny uczniów, ich zdolności i zainteresowania;
- inspirują uczniów do twórczych poszukiwań, aktywności i samodzielności;

- kształcą i wychowują dzieci w duchu patriotyzmu;
- reagują na przejawy nietolerancji, dyskryminacji i innych negatywnych zachowań;
- dążą w swojej pracy do integracji zespołu klasowego, angażując w życie klasy wszystkich uczniów;
- wspólnie z pedagogiem i psychologiem zabiegają o różne formy pomocy wychowawczej i materialnej dla uczniów, dostosowują wymagania edukacyjne do specyficznych potrzeb ucznia;
- współtworzą atmosferę życzliwości i zrozumienia, budzą szacunek swoją wiedzą, kompetencją i postawą;
- proponują uczniom pozytywne formy wypoczynku dostępne w szkole i poza nią;
- realizują w toku pracy wychowawczej treści i cele programu wychowawczo-profilaktycznego szkoły;
- dostarczają uczniom pozytywnych wzorców zachowań oraz reagują na przejawy braku kultury, zachowania niezgodne z regulaminem szkoły, łamanie zasad i norm współżycia społecznego (w szkole i poza jej terenem).

Uczniowie, Samorząd Uczniowski:

- przestrzegają Regulaminu Szkoły;
- inicjują i współorganizują imprezy i akcje szkolne;
- kreują pozytywny wizerunek szkoły w środowisku lokalnym;
- akceptują innych uczniów i szanują ich prawa;
- współtworzą społeczność szkolną i wykorzystują swoje prawo do samorządności;
- kierują swoim rozwojem i stają się coraz bardziej samodzielni;
- prowadzą zdrowy tryb życia i dbają o swoje środowisko;
- mają szacunek do kultury, języka i tradycji narodowej;
- uczestniczą w opiniowaniu dokumentów szkolnych (Statut Szkoły, Szkolny Program Wychowawczo-Profilaktyczny);
- biorą udział w akcjach charytatywnych.

Pedagog i psycholog szkolny:

- prowadzą badania i działania diagnostyczne uczniów, w tym diagnozują indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne oraz możliwości psychofizyczne uczniów w celu określenia przyczyn niepowodzeń edukacyjnych oraz wspierania mocnych stron uczniów;

- diagnozują sytuacje wychowawcze w szkole w celu rozwiązywania problemów wychowawczych oraz wspierania rozwoju uczniów;
- udzielają pomocy psychologiczno-pedagogicznej w formach odpowiednich do rozpoznanych potrzeb;
- podejmują działania z zakresu profilaktyki uzależnień i innych problemów dzieci;
- minimalizują skutki zaburzeń rozwojowych, zapobiegają zaburzeniom zachowania oraz inicjują różne formy pomocy w środowisku szkolnym i pozaszkolnym uczniów;
- inicjują i prowadzą działania mediacyjne i interwencyjne w sytuacjach kryzysowych;
- pomagają rodzicom i nauczycielom w rozpoznawaniu i rozwijaniu indywidualnych możliwości, predyspozycji i uzdolnień uczniów;
- wspierają nauczycieli i innych specjalistów w udzielaniu pomocy psychologiczno-pedagogicznej.

VIII. KALENDARZ UROCZYŚCÍ SZKOLNYCH

- ✓ Inauguracja roku szkolnego
- ✓ Święto patrona szkoły – Święto Komisji Edukacji Narodowej
- ✓ Ślubowanie klas pierwszych szkoły podstawowej i liceum
- ✓ Rocznica Odzyskania Niepodległości
- ✓ Rocznica Konstytucji 3 Maja
- ✓ Uroczyste wręczenie nagród za wysokie wyniki w nauce i sporcie
- ✓ Uroczyste pożegnanie absolwentów i zakończenie roku szkolnego

Dni okolicznościowe:

- ✓ Dzień Chłopaka
- ✓ Dzień Pluszowego Misia
- ✓ Andrzejkki
- ✓ Uroczysta Wigilia
- ✓ Zabawa choinkowa
- ✓ Dzień Babci i Dziadka
- ✓ Walentynki
- ✓ Dzień Kobiet
- ✓ Pierwszy Dzień Wiosny

- ✓ Tradycje Wielkanocne
- ✓ Dzień Matki i Ojca
- ✓ Dzień Dziecka
- ✓ Puławy dla rodziny
- ✓ Dzień Ziemi
- ✓ Dzień Samorządności

XI. PLAN ZADAŃ WYCHOWAWCZO – PROFILAKTYCZNYCH NA ROK SZKOLNY 2017 /2018 z uwzględnieniem podstawowych kierunków realizacji polityki oświatowej państwa:

Minister Edukacji Narodowej ustalił na rok szkolny 2017/ 2018 następujące podstawowe kierunki polityki oświatowej państwa:

1. Wdrażanie nowej podstawy programowej kształcenia ogólnego.
2. Podniesienie jakości edukacji matematycznej, przyrodniczej i informatycznej.
3. Bezpieczeństwo w internecie. Odpowiedzialne korzystanie z mediów społecznych.
4. Wprowadzanie doradztwa zawodowego do szkół i placówek.
5. Wzmacnianie wychowawczej roli szkoły.
6. Podnoszenie jakości edukacji włączającej w szkołach i placówkach systemu oświaty.

XI.1. Harmonogram działań wychowawczo-profilaktycznych dla klas pierwszych szkoły podstawowej w roku szkolnym 2017/2018

Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni i współodpowiedzialni	Termin realizacji
1. Zdrowie - edukacja zdrowotna	1. Zapoznanie z podstawowymi zasadami dbałości o zdrowie własne i innych, kształtowanie umiejętności kreowania środowiska sprzyjającego zdrowemu stylowi życia;	a) lekcje przedmiotowe i zajęcia realizujące edukację zdrowotną, b) pogadanki na lekcjach, organizacja czynnego wypoczynku w czasie wolnym,	Wychowawcy nauczyciele wychowania fizycznego	Cały rok
	2. zapoznanie z zasadami zdrowego, racjonalnego odżywiania się, higieny osobistej i aktywności fizycznej;	a) konkurs dotyczący zdrowego stylu życia, b) lekcje wychowania fizycznego, c) realizacja zajęć z gimnastyki korekcyjnej i zajęć logopedycznych, d) spotkanie z dietetykiem, e) gazetka klasowa „Jedz	wychowawcy nauczyciele wychowania fizycznego logopeda wychowawcy	maj 2018 cały rok kwiecień 2018 kwiecień 2018

	<p>3. przygotowanie do podejmowania działań mających na celu zdrowy styl życia w aspekcie fizycznym i psychicznym;</p> <p>4. kształtowanie postawy odpowiedzialności za własne zdrowie;</p> <p>5. rozwijanie umiejętności podejmowania działań na rzecz ochrony przyrody w swoim środowisku;</p> <p>6. kształtowanie umiejętności analizy zjawisk przyrodniczych, rozumowania przyczynowo-skutkowego;</p> <p>7. uświadomienie wpływu przyrody nieożywionej na życie ludzi, zwierząt i roślin;</p>	<p>zdrowo-żyj kolorowo”,</p> <p>a) spotkania z pielęgniarką, b) organizowanie gimnastyki śródlekcyjnej, c) pogadanka na temat „ Czy wiesz co jesz ”fast-foody niszczą zdrowie”, d) zajęcia rekreacyjno-sportowe, e) wycieczki piesze po najbliższej okolicy, f) wskazywanie sytuacji zagrażających zdrowiu, hałas, stres ,konflikt, brak ruchu, nałogi,</p> <p>a) rozgrywki, konkursy, turnieje, mające na celu poprawienie ogólnej sprawności fizycznej, b) aktywne uczestnictwo w zajęciach na basenie, c) spożywanie owoców i mleka w szkole, d) fluoryzacja, e) przestrzeganie prawidłowej postawy ciała,</p> <p>a) realizacja programów ekologicznych, b) projekcje filmów ekologicznych, c) dbanie o rośliny w klasie (zakładamy kącik „Małego Ekologa”),</p> <p>a) prowadzenie kalendarza pogody, b) kształtowanie umiejętności doboru ubrań, do panujących warunków atmosferycznych,</p> <p>a) udział w akcjach np.: Dzień Ziemi, b) zbiórka surowców wtórnych(np. nakrętki plastikowe) , c) organizowanie zajęć w terenie (las, łąka) d) organizacja konkursu szkolnego „Kolorowa pani Jesień”, d) pogadanki tematyczne, e) spotkanie z leśnikiem, f) organizacja konkursu</p>	<p>wychowawcy</p> <p>nauczyciele wychowania fizycznego wychowawcy</p> <p>nauczyciele wychowania fizycznego, wychowawcy</p> <p>pielęgniarka szkolna wychowawcy, nauczyciele wychowania fizycznego wychowawcy</p> <p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy</p>	<p>marzec 2018</p> <p>cały rok</p> <p>luty 2018</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>kwiecień 2018</p> <p>cały rok</p> <p>październik 2017, maj, czerwiec 2018 listopad 2017</p> <p>marzec 2018</p>
--	---	---	---	---

	8. kształtowanie wytrwałości w działaniu i dążeniu do celu, umiejętności adekwatnego zachowania się w sytuacjach zwycięstwa i porażki.	„Wiosna, ach to ty”, a) organizacja zawodów sportowych, b) maraton gier, c) szachy.	nauczyciele wychowania fizycznego wychowawcy	czerwiec 2018 wrzesień 2017
2. Relacje - kształtowanie postaw społecznych	1. kształtowanie podstawowych umiejętności komunikacyjnych;	a) scenki dramatowe, b) w klasie 1 przeprowadzenie akcji „Bohater dnia”- w celu lepszego poznania się i komunikacji między uczniami,	wychowawcy	cały rok wrzesień 2017
	2. rozwijanie umiejętności formułowania prostych wniosków na podstawie obserwacji i własnych doświadczeń;	a) stwarzanie sytuacji dydaktyczno-wychowawczych kształtujących umiejętności wypowiedzania się, b) konkurs recytatorski,	wychowawcy oraz inni nauczyciele współpracujący z klasą wychowawcy	cały rok marzec 2018
	3. kształtowanie umiejętności przestrzegania obowiązujących reguł;	a) konsekwentne kontrolowanie czy uczniowie przestrzegają reguł, b) zapoznanie z dokumentami szkoły, regulaminami obowiązującymi ucznia, c) stworzenie kontraktu klasowego	Dyrektor szkoły, wychowawcy, nauczyciele, wszyscy pracownicy szkoły wychowawcy	cały rok
	4. kształtowanie umiejętności nawiązywania i podtrzymywania relacji z rówieśnikami, rozpoznawania ich potrzeb, zgodnej współpracy z innymi, z zachowaniem obowiązujących norm i reguł kultury osobistej;	a) organizowanie wycieczek, imprez klasowych, b) stwarzanie sytuacji dydaktyczno-wychowawczych kształtujących umiejętność pracy w grupie,	wychowawcy	cały rok
	5. przygotowanie do sprawiedliwego i uczciwego oceniania zachowania własnego i innych ludzi;	a) stworzenie klasowego systemu oceniania, b) wspólne wystawianie oceny z zachowania,	wychowawcy	wrzesień 2017 styczeń, czerwiec 2018
	6. zapoznanie z podstawowymi prawami i obowiązkami wynikającymi z roli ucznia oraz członka szkolnej społeczności, rodziny i	a) zapoznanie z dokumentami szkoły i obowiązującymi regulaminami, b) stworzenie regulaminu klasowego, c) sumienne pełnienie	wychowawcy	wrzesień 2017 wrzesień 2017

	<p>kraju;</p> <p>7. rozwijanie empatii, umiejętności podejmowania działań mających na celu pomoc słabszym i potrzebującym, umiejętności rozwiązywania konfliktów i sporów.</p>	<p>funkcji dyżurnego, d) rozmowa na temat „Rodzina i ja”, e) pogadanka „Moje miejsce w życiu rodziny”, f) wymiana poglądów na temat „Moja rola w przygotowaniu uroczystości rodzinnych”, g) Cudownych rodziców mam - prezentacja portretów rodziców - zabawa z rodzicami (Dzień Rodziny)</p> <p>a) udział w akcjach charytatywnych, zbieranie karmy dla schroniska dla zwierząt, b) pogadanka „Zwierze moim przyjacielem”, c) zakładamy karmnik w ramach szkolnej akcji „Dokarmiamy zwierzęta zimą”, d) wpajanie zasad pomocy koleżeńskiej,</p>	<p>wychowawcy</p>	<p>cały rok</p> <p>wrzesień 2017 grudzień 2017</p> <p>listopad 2017</p> <p>październik 2017</p> <p>listopad 2017</p> <p>cały rok</p>
3. Kultura - wartości, normy, wzory zachowań	<p>1. kształtowanie umiejętności właściwego komunikowania się w różnych sytuacjach społecznych, dbałość o język i kulturę wypowiedzania się;</p> <p>2. kształtowanie umiejętności analizy prostych sytuacji wychowawczych, odróżniania dobra od zła;</p> <p>3. kształtowanie gotowości do uczestnictwa w kulturze, poszanowania tradycji i kultury własnego narodu, a także poszanowania innych kultur i tradycji, określanie swojej przynależności kulturowej poprzez kontakt z wybranymi dziełami sztuki, zabytkami i tradycją w środowisku rodzinnym, szkolnym i lokalnym, uczestniczenie w życiu kulturalnym środowiska rodzinnego,</p>	<p>a) pogadanki i spotkania z ciekawymi ludźmi, b) realizacja lekcji wychowawczych na temat tolerancji, godności człowieka, sposobów rozwiązywania problemów, unikania zachowań agresywnych,</p> <p>a) prowadzenie zajęć ukazujących wzorce osobowe, właściwe zachowania i postawy w literaturze, historii, współczesności,</p> <p>a) percepcja wartościowych filmów, sztuk teatralnych, wystaw, b) lekcje wychowawcze, pogadanki, c) zajęcia edukacyjne w bibliotece, wycieczki, apele okolicznościowe, zajęcia w pracowni komputerowej, wyjazdy do teatru, kina, zawody sportowe, konkursy d) przygotowanie uczniów do ceremonii Ślubowania Klas Pierwszych, e) przygotowanie do wyboru Samorządu klasowego</p>	<p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy</p>	<p>Cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>październik 2017</p> <p>wrzesień 2017</p>

	<p>szkolnego, lokalnego oraz wydarzeniach organizowanych przez najbliższą społeczność;</p> <p>4. kształtowanie wrażliwości estetycznej poprzez kontakt z dziełami literackimi i wytworami kultury, zapoznanie z wybranymi dziełami architektury i sztuk plastycznych należących do polskiego i europejskiego dziedzictwa kultury, wyzwalanie potrzeby kontaktu z literaturą i sztuką dla dzieci;</p> <p>5. kształtowanie postaw wyrażających szacunek dla ludzi, niezależnie od religii, statusu materialnego, wieku, wyglądu, poziomu rozwoju intelektualnego i fizycznego oraz respektowanie ich praw, podejmowanie działań w celu zapobiegania dyskryminacji;</p> <p>6. inspirowanie do podejmowania aktywności i inicjatyw oraz pracy zespołowej, wspomaganie działań służących kształtowaniu własnego wizerunku i otoczenia;</p> <p>7. przygotowanie do radzenia sobie w sytuacjach codziennych wymagających umiejętności praktycznych, budzenie szacunku dla pracy ludzi</p>	<p>f) lekcje języka angielskiego,</p> <p>a) udział w lekcjach muzealnych, b) tematyczne gazetki klasowe, c) promowanie czytelnictwa, d) konkurs czytelniczy, e) wycieczki, d) wyjścia do biblioteki e) współpraca z MDK</p> <p>a) spotkania z ciekawymi ludźmi, b) pogadanka na temat „Dobry kolega- jaki jest, jakim powinien być?”, c) „Uczeń niepełnosprawny w szkole”- pogadanka,</p> <p>a) prace dodatkowe na rzecz klasy i szkoły (pomoc przy gazetce szkolnej, b) dbanie o klasopracownie c) „Gra w zielone”- ukwiecamy naszą klasę, tworzymy „kącik zieleni” d) zaangażowanie w przygotowywanie uroczystości szkolnych , e) imprezy klasowe: Dzień Chłopaka, Andrzejki, Mikołajki, Wigilia klasowa, Walentynki, Dzień Kobiet, Wielkanocne śniadanie, Dzień Dziecka, Dzień Matki, Dzień Ojca. Obchody urodzin uczniów w klasie,</p> <p>a) spotkania z ludźmi wykonującymi różne zawody, b) wyjścia do zakładów pracy np. piekarnia, poczta, straż pożarna,</p>	<p>nauczyciele języka angielskiego</p> <p>wychowawcy</p> <p>pracownicy biblioteki szkolnej, wychowawcy</p> <p>wychowawcy, pedagog, psycholog</p> <p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy, rodzice</p>	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p> <p>czerwiec 2018</p> <p>w ramach potrzeb wrzesień 2017</p> <p>grudzień 2017</p> <p>w ramach potrzeb</p> <p>kwiecień 2018</p> <p>wg kalendarza imprez szkolnych</p> <p>cały rok</p>
--	--	---	---	--

	<p>różnych zawodów;</p> <p>8. przygotowanie do podejmowania działań mających na celu identyfikowanie i rozwijanie własnych zainteresowań;</p> <p>9. wstępne kształtowanie postaw wyrażających szacunek do symboli i tradycji narodowych oraz tradycji związanych z rodziną, szkołą i społecznością lokalną;</p> <p>10. kształtowanie umiejętności wyrażania własnych emocji w różnych formach ekspresji;</p> <p>11. kształtowanie poczucia własnej wartości dziecka, podtrzymywanie ciekawości poznawczej, rozwijanie kreatywności i przedsiębiorczości oraz brania odpowiedzialności za swoje decyzje i działania;</p> <p>12. kształtowanie świadomości odmienności osób niepełnosprawnych, innej narodowości, wyznania, tradycji kulturowej oraz ich praw.</p>	<p>a) zajęcia pozalekcyjne, b) gazetka klasowa na temat zainteresowań uczniów , c) spotkanie z trenerem taekwondo , d) współpraca z PPNT,</p> <p>a) udział w apelach z okazji rocznic i świąt państwowych np. apel z okazji Święta Niepodległości, b) udział w uroczystościach organizowanych przez miasto , c) organizowanie wyjść do teatru, muzeum , d) poznawanie symboli narodowych, ich historii i znaczenia, okazywanie im szacunku (przypominanie o odpowiednim zachowaniu w czasie hymnu) e) nauka hymnu , f) poznawanie historii miasta i regionu f) udział w konkursach związanych z miastem rodzinnym ,</p> <p>a) organizowanie zabaw, b) uroczystości klasowe, konkursy, zawody, c) percepcja sztuk, teatralnych, koncertów d) zajęcia poza lekcyjne, e) udział w akcjach charytatywnych, rekolekcjach,</p> <p>a) kształtowanie u ucznia postawy empatycznej, b) zapoznanie z innymi kulturami, tradycjami, c) reprezentowanie szkoły w czasie uroczystości lokalnych, d) Spotkanie z seniorami z okazji Dnia Babci i Dziadka,</p>	<p>wychowawcy</p> <p>dyrekcja szkoły, wychowawcy, nauczyciele</p> <p>wychowawcy, nauczyciele</p> <p>wychowawcy, rodzice, nauczyciele, dyrekcja szkoły, nauczyciel języka obcego</p> <p>wychowawcy</p>	<p>cały rok</p> <p>wrzesień 2017</p> <p>wg potrzeb</p> <p>wg kalendarza uroczystości szkolnych</p> <p>cały rok</p> <p>wrzesień 2017</p> <p>wg kalendarza imprez szkolnych</p> <p>cały rok</p> <p>grudzień 2017 marzec 2018</p> <p>cały rok</p> <p>wg kalendarza uroczystości</p> <p>styczeń 2018</p>
--	--	---	---	--

4. Bezpieczeństwo – profilaktyka zachowań ryzykownych (problemowych)	<p>1. zapoznanie z podstawowymi zasadami bezpieczeństwa w różnych sytuacjach życiowych, kształtowanie właściwego zachowania się w sytuacji zagrożenia życia i zdrowia oraz sytuacjach nadzwyczajnych;</p>	<p>a) zapoznanie uczniów i rodziców z zasadami bezpieczeństwa obowiązującymi na terenie szkoły, b) współpraca z powołanymi do tego instytucjami, organizacjami, c) zapewnienie uczniom opieki oraz pomocy psychologiczno-pedagogicznej,</p>	<p>wychowawcy</p>	<p>Wrzesień 2017</p>
	<p>2. kształtowanie umiejętności wyszukiwania, porządkowania i wykorzystywania informacji z różnych źródeł, korzystania z technologii informacyjno-komunikacyjnych, kształtowanie świadomości negatywnego wpływu pracy przy komputerze na zdrowie i kontakty społeczne oraz niebezpieczeństw wynikających z anonimowości kontaktów, respektowanie ograniczeń dotyczących korzystania z komputera, Internetu i multimedialnych;</p>	<p>a) lekcje z wychowawcą, apele, pogadanki, zajęcia pozalekcyjne, zajęcia warsztatowe i profilaktyczne. b) prezentacje multimedialne, c) spotkania z policjantem, d) uświadomienie rodzicom potrzeby kontrolowania tego, co dziecko czyta, ogląda, w jakie gry komputerowe gra, e) ukazywanie negatywnego wpływu uzależnień od telewizji i komputera - kształtowanie wiedzy na temat zagrożeń płynących z nadmiernego korzystania z mediów, f) uświadamianie uczniom iż w Internecie nie są anonimowi</p>	<p>pedagog , psycholog</p> <p>wychowawcy</p> <p>wychowawcy, rodzice, dyrekcja szkoły, pedagog</p>	<p>cały rok</p> <p>cały rok</p>
	<p>3. przygotowanie do bezpiecznego i rozsądnego korzystania z narzędzi i urządzeń technicznych, bezpiecznego organizowania zajęć ruchowych i poruszania się po drogach</p>	<p>a) pogadanki, b) spotkania z policjantem c) lekcja w terenie „Jak prawidłowo poruszamy się po naszych drogach”, d) drogi ewakuacyjne w szkole, e) pogadanka na temat właściwego i bezpiecznego zachowania się,</p>	<p>wychowawcy</p>	<p>październik 2017</p> <p>październik 2017</p> <p>wrzesień 2017</p> <p>wrzesień 2017</p>
	<p>4. przygotowanie do bezpiecznego korzystania ze środków komunikacji, zapobiegania i przeciwdziałania sytuacjom problemowym;</p>	<p>a) lekcje wychowawcze, pogadanki, apele szkolne, b) omawianie z uczniami prawidłowego postępowania w trudnych sytuacjach, c) wdrażanie postawy odpowiedzialności za bezpieczeństwo własne i innych,</p>	<p>wychowawcy</p>	<p>cały rok</p>
	<p>5. kształtowanie</p>	<p>a) wprowadzenie oraz</p>	<p>wychowawcy, dyrekcja szkoły,</p>	

	umiejętności utrzymywania ładu i porządku wokół siebie, w miejscu nauki i zabawy;	systematyczne i cierpliwe przypominanie uczniom obowiązujących w szkole i na lekcjach reguł i zasad, b) działania mające na celu wykazanie troski o wygląd sal, otoczenia szkoły, c) uczenie odpowiedzialności za klasę, stolik, krzesło.	nauczyciele, pracownicy szkoły wychowawcy, dyrekcja szkoły, nauczyciele, pracownicy szkoły, rodzice.	cały rok
--	---	---	--	----------

XI.2. Harmonogram działań wychowawczo-profilaktycznych dla klasy siódmej szkoły podstawowej, drugiej i trzeciej gimnazjum oraz klas licealnych w roku szkolnym 2017/2018

OBSZAR I

PRZYGOTOWANIE MŁODYCH LUDZI DO ŻYCIA WE WSPÓŁCZESNYM ŚWIECIE – KREOWANIE NOWOCZESNEGO OBYWATELA EUROPY

Cel ogólny: Pożądana sylwetka absolwenta szkoły zgodna z wymogami i oczekiwaniami Zespołu Szkół Ogólnokształcących nr 1 im. KEN w Puławach

Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni i współodpowiedzialni	Termin realizacji
1. Kształtowanie postaw prospołecznych	a) rozbudzanie i wzmacnianie szacunku dla tradycji narodowej i kształtowanie postaw patriotycznych, b) działanie na rzecz środowiska lokalnego, c) rozbudzanie zainteresowań historią Ziemi Puławskiej, d) uświadamianie problemów społeczności lokalnej i uwrażliwianie uczniów na te problemy, e) budowanie świadomości przynależności do wspólnoty europejskiej.	- uroczyste obchody świąt narodowych i rocznic, - przeprowadzanie wychowawczych lekcji tematycznych, - przygotowywanie gazetek szkolnych i klasowych, - zapraszanie gości, - wycieczki tematyczne, - zachęcanie uczniów do działania na rzecz środowiska lokalnego.	- nauczyciele, SU, dyrekcja,	- zgodnie z kalendarzem świąt i rocznic, - zgodnie z harmonogramem imprez i akcji organizowanych w szkole i poza szkołą.
2. Edukowanie młodzieży w zakresie pozycji Polski w Europie i problemów związanych z integracją	a) wykorzystywanie możliwości wynikających z członkostwa naszego kraju w Unii Europejskiej, b) poszerzanie wiedzy na temat Unii Europejskiej, c) nawiązywanie	- przekazywanie wiadomości na temat UE w formie audycji, wystaw i pogadanek na lekcjach, - organizowanie konkursów na temat UE , - gromadzenie materiałów	- wszyscy nauczyciele i uczniowie z pomocą nauczycieli języków obcych, dyrekcja szkoły.	wrzesień

europijską	kontaktów z młodzieżą innych krajów europejskich,	poświęconych UE i udostępnianie ich zainteresowanym uczniom i nauczycielom, - korespondencja z młodzieżą innych krajów, - wprowadzenie do tradycji szkoły „Dni Języków Obcych”, prezentujących związki pomiędzy kulturami narodów Europy (np. potrawy różnych narodów).		
3. Wyposażenie ucznia w kompleksową wiedzę i umiejętności pozwalające mu na prawidłowe funkcjonowanie w społeczności lokalnej, ogólnopolskiej i europejskiej oraz umożliwienie mu zaistnienia na rynku pracy	a) dostosowanie procesu dydaktycznego i wychowawczego do potrzeb ucznia oraz wymogów i standardów edukacyjnych polskich i europejskich, b) zapewnienie uczniom dostępu do różnorodnych, nowoczesnych źródeł informacji oraz wspomaganie ich w pozyskiwaniu wiedzy, c) zapewnienie bogatego wyposażenia bazy szkolnej umożliwiającego nowoczesne nauczanie, d) umożliwienie uczniom wszechstronnego rozwoju zawodowego m.in. poprzez udział w zagranicznych wycieczkach i spotkaniach z młodzieżą z innych krajów	- wykorzystanie bogatego wyposażenia bazy szkolnej w multimedialne środki dydaktyczne i technologię informatyczną na zajęciach szkolnych, - podejmowanie przez nauczycieli działań służących wyposażeniu uczniów w potrzebną wiedzę i umiejętności m.in. poprzez prawidłowy dobór treści i metod nauczania i wychowania, - organizowanie dla uczniów konkursów pozwalających im zdobywać wiedzę wykraczającą poza wymagania programowe – konkursy wiedzy nt. krajów anglojęzycznych i niemieckojęzycznych - Szkolny Konkurs „Co kraj, to obyczaj” - udział uczniów w Młodzieżowej Radzie Miasta	dyrekcja szkoły, nauczyciele opiekunowie pracowni, wychowawcy.	Cały rok

OBSZAR II

BUDOWANIE POZYTYWNEGO KLIMATU W SZKOLE

Cel ogólny: Zapewnienie uczniom i nauczycielom warunków do nauki i pracy w przyjaznej, ciepłej atmosferze służącej wydajnej i twórczej pracy.

Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni i współodpowiedzialni	Termin realizacji
------------------	---------	------------------	--------------------------------------	-------------------

1. Budowanie pozytywnych relacji interpersonalnych w środowisku szkolnym	a) integrowanie środowiska uczniowskiego, b) integrowanie pracowników szkoły, c) integrowanie całej społeczności szkolnej, d) poszukiwanie nowych form i rozwiązań służących umacnianiu więzi pomiędzy członkami społeczności szkolnej.	- zajęcia integracyjno – adaptacyjne w klasach pierwszych, - organizowanie pomocy koleżeńskiej, - organizowanie wspólnych imprez, wycieczek i biwaków (rekreacyjnych i integracyjnych), - przygotowanie i udział w uroczystościach i imprezach szkolnych i pozaszkolnych, - uczestnictwo w imprezach, wyjazdach, uroczystościach służących integracji pracowników szkoły, - realizowanie we wzajemnej współpracy zadań wynikających ze statutowych funkcji szkoły, - podejmowanie wspólnych inicjatyw i działań dla dobra całej społeczności szkolnej (np. organizowanie uroczystości szkolnych, zacieśnianie współpracy w ramach funkcjonujących w szkole struktur organizacyjnych itp.), - otwartość na inicjatywy zarówno młodzieży, jak i pracowników szkoły służące budowaniu pozytywnego klimatu w społeczności ZSO	Wychowawcy klas, pedagog szkolny, psycholog szkolny, pracownicy OPŚ, dyrekcja szkoły i wszyscy pracownicy szkoły	Początek każdego roku szkolnego i kolejne miesiące nauki – wg potrzeb,
2. Tworzenie miłej i przyjaznej atmosfery w szkole poprzez urozmaicenie aranżacji wnętrz oraz terenów przyszkolnych	a) troska o estetykę pomieszczeń szkolnych, b) zwiększenie ilości zieleni w szkole i wokół szkoły, c) przygotowywanie wystaw i gazetek tematycznych w pracowniach i na korytarzach szkolnych, d) uczestnictwo w akcjach o charakterze ekologicznym na terenie szkoły i miasta.	- dbałość o klasowe gazetki szkolne, ład i porządek w klasach, - inicjatywy uczniów i pracowników szkoły w zakresie dbałości o rośliny w pomieszczeniach szkolnych i zieleni na patio, - współpraca nauczycieli z uczniami przygotowującymi wystawki i gazetki, - konkursy ekologiczne, - uczniowskie i nauczycielskie inicjatywy wewnątrzszkolne, - otwartość na propozycje instytucji pozaszkolnych.	Uczniowie poszczególnych klas i wychowawcy, cała społeczność szkolna, pracownicy biblioteki szkolnej, dyrekcja szkoły.	Cały czas wg propozycji.

3. Kształtowanie postaw dbałości i szacunku dla wyposażenia, wystroju i estetyki szkoły i jej najbliższego otoczenia w celu kształtowania pożądanego wizerunku szkoły	a) uświadamianie uczniom potrzeby dbałości o estetykę szkoły i jej otoczenia, b) propagowanie w społeczności szkolnej zasad utrzymywania ładu i porządku na terenie szkoły i poza nią, c) budowanie poczucia odpowiedzialności za wspólne dobro jakim jest nowoczesnie wyposażona i starannie utrzymana szkoła.	- oddziaływanie dyrekcji szkoły (np. komunikaty nadawane przez radiowęzeł, zarządzenia itp.), - odpowiednio dobrana tematyka zajęć z wychowawcą, - angażowanie uczniów do pracy na rzecz szkoły - udział szkoły w akcji sprzątania świata.	Dyrekcja szkoły, kierownik gospodarczy, pracownicy obsługi, wychowawcy, nauczyciele i rodzice .	Cały czas realizacji programu. wrzesień
--	---	---	---	--

OBSZAR III

KSZTAŁTOWANIE ETOSU WYCHOWAWCZEGO SZKOŁY – ROZWIJANIE POSTAW SZACUNKU DLA DOBRA, PRAWDY I PIĘKNA ORAZ KSZTAŁTOWANIE ŚWIADOMOŚCI EKOLOGICZNEJ I WRAŻLIWOŚCI NA DEGRADACJĘ ŚRODOWISKA NATURALNEGO

Cel ogólny: Utrwalenie wzorców etycznego systemu uniwersalnych wartości stanowiących istotę oczekiwanej sylwetki ucznia naszej szkoły.

Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni i współodpowiedzialni	Termin realizacji
1. Kształtowanie pożądaných postaw etycznych	a) przekazywanie wzorców moralnych opartych na uniwersalnym systemie wartości, b) angażowanie do współpracy rodziców w celu zapewnienia skutecznego oddziaływania na uczniów w zakresie kształtowania ich postaw moralnych.	- tematyka zajęć z religii i godzin z wychowawcą, - zajęcia edukacyjne z innych przedmiotów np. wychowanie do życia w rodzinie, języka polskiego, wiedzy o kulturze, historii, - działalność szkolnego wolontariatu, - wykorzystywanie na zajęciach środków dydaktycznych w celu poszerzenia horyzontów etycznych naszych wychowanków, - tematyka zebrań z rodzicami (w tym pedagogizacja rodziców), - zachęcanie rodziców do stałego kontaktu ze szkołą (zebrania z wychowawcą, kontakt telefoniczny, e-dziennik).	Księża, katecheci, wychowawcy klas, nauczyciele przedmiotów, dyrekcja szkoły, wychowawcy, pedagog szkolny, psycholog szkolny.	Cały czas realizacji programu.

<p>2. Propagowanie uniwersalnych oraz powszechnie uznawanych i pożądanych wartości</p>	<p>a) umożliwienie uczniom dostępu do źródeł zawierających treści pozytywnie wpływające na postawy etyczne młodzieży, b) propagowanie pożądanych wartości wśród całej społeczności szkolnej</p>	<p>- wykorzystanie zasobów biblioteki szkolnej, - udzielanie przez nauczycieli pomocy uczniom zainteresowanym budowaniem własnego systemu wartości, - inicjatywy dyrekcji szkoły, nauczycieli i pozostałych pracowników szkoły służące kształtowaniu etycznej sylwetki ucznia naszej szkoły - spotkania z ludźmi stanowiącymi pozytywne wzorce osobowe, np. z Jaśkiem Melą</p>	<p>Wszyscy pracownicy szkoły.</p>	<p>Cały czas realizacji programu</p> <p>Wrzesień</p>
<p>3. Inspirowanie uczniów do poszukiwania sposobów czerpania z dorobku kultury lokalnej, polskiej i europejskiej</p>	<p>a) rozbudzanie i wzmacnianie zainteresowań uczniów polskim dorobkiem kulturowym, b) rozbudzanie i wzmacnianie zainteresowań uczniów historią Polski i Narodu polskiego, c) zapoznanie uczniów z technikami świadomego korzystania z dóbr kultury, d) rozwijania kompetencji czytelniczych, upowszechnianie czytelnictwa wśród dzieci.</p>	<p>- prawidłowo dobrana tematyka zajęć edukacyjnych (np. z języka polskiego, wiedzy o kulturze itp.), - urzeczywistnienie pragnień uczniów poprzez ich spełnianie w ramach zajęć pozalekcyjnych, - udział w akcji narodowego czytania „Wesela”; - kontynuowanie akcji czytania przedszkolakom literatury dziecięcej; - „Konkurs Pieśni Patriotycznej”, - konkurs czytelniczy i recytatorski - powiatowy konkurs recytatorski poezji W. Szymborskiej</p>	<p>Nauczyciele języka polskiego, historii, wiedzy o kulturze, wiedzy o społeczeństwie, nauczyciele prowadzący zajęcia pozalekcyjne.</p>	<p>Cały czas realizacji programu.</p> <p>Wrzesień</p> <p>Cały rok</p> <p>Wrzesień - kwiecień</p>
<p>4. Uwrażliwianie uczniów na problemy związane z degradacją środowiska naturalnego</p>	<p>a) budowanie świadomości ekologicznej uczniów i ich rodziców b) kształtowanie nawyków racjonalnego i oszczędnego korzystania z zasobów środowiska naturalnego, c) zapoznanie uczniów z przyczynami i skutkami negatywnych zmian i procesów zachodzących w przyrodzie.</p>	<p>- udział w akcjach ekologicznych - sprzątanie świata - zwracanie uwagi na czystość, ład i porządek na terenie szkoły oraz w jej otoczeniu bliższym i dalszym, - zachęcanie do udziału w konkursach na temat ochrony środowiska, - przygotowywanie gazetek związanych z ochroną przyrody, - tematyka zajęć z biologii, geografii i wiedzy o społeczeństwie.</p>	<p>Wszyscy pracownicy szkoły, rodzice.</p>	<p>Cały czas realizacji programu.</p>

OBSZAR IV

ROZWIJANIE UMIEJĘTNOŚCI KOMUNIKOWANIA SIĘ I WSPÓŁPRACY – KSZTAŁTOWANIE UMIEJĘTNOŚCI ŻYCIA Z INNYMI I DLA INNYCH

Cel ogólny: Uczniowie posiadają umiejętności w zakresie komunikacji interpersonalnej, potrafią współpracować i pracować w zespole, są wrażliwi na potrzeby innych i gotowi do pomocy.

Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni i współodpowiedzialni	Termin realizacji
1. Doskonalenie uczniowskich umiejętności komunikacyjnych	a) umożliwienie uczniom zdobywania wiedzy na temat nowoczesnych technologii informatycznych i komunikacyjnych, b) zapewnienie uczniom dostępu do sprzętu i urządzeń znajdujących się w szkole w celu realizacji ich potrzeb komunikacyjnych i rozwój kompetencji interpersonalnych	- wykorzystanie bogatego wyposażenia szkoły do nauki stosowania nowoczesnych technik i narzędzi komunikowania, - udzielanie przez nauczycieli i innych pracowników szkoły pomocy uczniom przy korzystaniu z zasobów sprzętowych szkoły.	Dyrekcja szkoły, nauczyciele informatyki, nauczyciele języków obcych i innych przedmiotów, opiekunowie pracowni komputerowych i pracowni multimedialnej.	Cały czas realizacji programu.
2. Integrowanie zespołów uczniowskich i wdrażanie uczniów do pracy w zespole	a) uczenie zasad pracy w zespole. b) tworzenie zespołów uczniowskich (sportowych, pomocy koleżeńskiej, dyskusyjnych itp.), c) umożliwianie uczniom samoorganizowania się poprzez spontanicznie tworzone zespoły klasowe i szkolne (np. samorząd klasowy czy drużyny sportowe).	- działalność samorządów klasowych i samorządu uczniowskiego, - funkcjonowanie drużyn sportowych, - tworzenie zespołów uczniowskich i pomocy koleżeńskiej, np. w ramach MOPR, - tworzenia warunków umożliwiających wymianę poglądów i „zdrową” rywalizację między samoorganizującymi się zespołami uczniowskimi. - realizacja projektu edukacyjnego w gimnazjum - Konkurs "Jeden dzień z życia mojej klasy"	Dyrekcja szkoły, opiekunowie Samorządu Uczniowskiego, wychowawcy i nauczyciele.	Cały czas realizacji programu.
3. Wzbudzanie wrażliwości uczniów na problemy i potrzeby innych, kreowanie zachowań	a) rozwijanie idei „samopomocy uczniowskiej”, b) wdrażanie uczniów do pracy na rzecz innych i wzmacnianie poczucia odpowiedzialności za	Działalność szkolnego wolontariatu: Odwiedzanie Domu Dziecka, Hospicjum, Ośrodka w Celejowie schroniska dla zwierząt, akcje zbierania żywności,	Dyrekcja szkoły, pedagog szkolny, psycholog szkolny, wychowawcy i nauczyciele, Samorząd Uczniowski,	Cały czas realizacji programu.

empatycznych	innych.	nakrętek, makulatury , Szlachetna Paczka, Polacy - Rodakom, Dzwonek na obiad itp., kawiarenki na rzecz Hospicjum Małego Księcia w Lublinie,	opiekun wolontariatu.	
4. Angażowanie uczniów do akcji pomocowych, pracy w wolontariacie oraz działań na rzecz innych	a) kształtowanie postawy odpowiedzialności za swoją rodzinę i rozwijanie umiejętności życia w rodzinie, b) umożliwianie uczniom angażowania się do pracy w wolontariacie i uczestnictwa w akcjach charytatywnych.	- tematyka zajęć wychowania do życia w rodzinie, - rozpoznawanie warunków domowych ucznia przez szkołę i stały kontakt z rodzicami ucznia, - diagnozowanie sytuacji rodzinnej na podstawie ankiet - zachęcanie uczniów do honorowego oddawania krwi, - uczestnictwo szkoły i jej uczniów w możliwie najszerszym zakresie we wszystkich „akcjach pomocowych” organizowanych w środowisku naszej placówki - realizacja Projektu KOMÓRKOMANIA – edukacja i poszukiwanie dawców szpiku kostnego; - udział w obchodach Światowego Dnia Świadomości Autyzmu - uczestnictwo szkoły w obchodach Międzynarodowego Dnia Wolontariusza.	Dyrekcja i wszyscy pracownicy szkoły.	Cały czas realizacji programu. Wrzesień Wrzesień- październik
5. Kreowanie postaw tolerancji i szacunku dla poglądów innych oraz kształtowanie umiejętności negocjacyjnych i mediacyjnych	a) eliminowanie i piętnowanie wszelkich przejawów braku tolerancji w środowisku naszej szkoły, b) wdrażanie we wszelkich możliwych płaszczyznach kontaktów międzyludzkich, prawidłowych technik komunikacyjnych i negocjacyjnych, c) skuteczne rozwiązywanie powstających w środowisku naszej szkoły konfliktów i sytuacji kryzysowych za	- zdecydowane interwencje pracowników szkoły w sytuacjach związanych z brakiem tolerancji wśród uczniów, - przeciwdziałanie sytuacjom problemowym poprzez tworzenie prawidłowych relacji interpersonalnych i właściwego klimatu stosunków międzyludzkich w szkole, - opracowanie procedur i ich wdrażanie w sytuacjach kryzysowych, - realizowanie zadań w ramach opracowanej	Dyrekcja i wszyscy pracownicy szkoły.	

	pomocą mediacji rówieśniczych.	strategii działań wychowawczych, zapobiegawczych i interwencyjnych w sytuacjach kryzysowych.		
--	--------------------------------	--	--	--

OBSZAR V

WSPOMAGANIE ROZWOJU INTELEKTUALNEGO UCZNIĄ – ZAPEWNIENIE JEGO WSZECHSTRONNEGO I WIELOKIERUNKOWEGO ROZWOJU

Cel ogólny: Wysoki poziom świadomości uczniów w zakresie życiowej i zawodowej użyteczności wiedzy i umiejętności zdobytych w szkole.

Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni i współodpowiedzialni	Termin realizacji
1. Rozpoznawanie możliwości intelektualnych poszczególnych uczniów i podejmowanie działań służących indywidualizacji procesu nauczania	a) prawidłowa ocena możliwości intelektualnych uczniów oraz rozpoznanie ich zdolności i zainteresowań, b) tworzenie warunków do realizacji przez ucznia jego aspiracji edukacyjnych w tych obszarach, w których może on osiągnąć sukces.	- analiza dokumentów i wyników w nauce uczniów przyjętych do naszej szkoły i monitorowanie ich osiągnięć w trakcie dalszej edukacji, - ankieta dla rodziców - diagnoza stanu zdrowotnego uczniów oraz ich cech psychofizycznych pod kątem ich możliwości edukacyjnych, - dostosowanie wymagań edukacyjnych do potrzeb poszczególnych uczniów w procesie indywidualizacji nauczania, - planowanie pomocy psychologiczno - pedagogicznej oraz realizowanie jej poprzez różne formy pomocy.	Dyrekcja, pielęgniarka szkolna, pedagog szkolny i psycholog szkolny, wychowawcy i nauczyciele poszczególnych przedmiotów.	Początek każdego roku szkolnego i cały cykl kształcenia ucznia.
2. Diagnozowanie warunków materialnych i sytuacji rodzinnej uczniów naszej szkoły oraz organizowanie pomocy dla tych, którzy jej potrzebują	a) gromadzenie przez wychowawców i nauczycieli informacji na temat sytuacji materialnej i rodzinnej uczniów, b) wykorzystanie zebranych informacji w celu zapewnienia oczekiwanej przez ucznia pomocy.	- analiza dokumentacji związanej z sytuacją materialną i rodzinną uczniów, - ankieta dla rodziców - bezpośredni kontakt zarówno z uczniem, jak i jego rodzicami (opiekunami prawnymi) w celu uaktualniania posiadanej przez szkołę wiedzy o problemach ucznia i jego rodziny, - udzielanie wszelkiej możliwej pomocy materialnej rodzinom	Dyrekcja szkoły, pedagog i psycholog szkolny, wychowawcy, nauczyciele i pozostali pracownicy szkoły.	Cały czas realizacji programu.

		naszych uczniów i im samym, gdy taka pomoc jest uzasadniona).		
3. Określenie przejrzystych wymagań edukacyjnych z poszczególnych przedmiotów oraz kryteriów oceniania	a) opracowanie dostosowanych do potrzeb i możliwości uczniów wymagań edukacyjnych i kryteriów oceniania, b) prawidłowe i rzetelne stosowanie wymagań edukacyjnych i kryteriów oceniania.	- zapoznanie uczniów i ich rodziców z wymaganiami edukacyjnymi z poszczególnych przedmiotów, - systematyczne, obiektywne ocenianie osiągnięć uczniów uwzględniające ich możliwości i zdolności edukacyjne, - respektowanie postanowień wewnętrznych aktów normatywnych regulujących ocenianie osiągnięć uczniów.	Dyrekcja szkoły, wychowawcy i nauczyciele poszczególnych przedmiotów	Cały czas realizacji programu
4. Motywowanie uczniów do efektywnej nauki i wdrażanie ich do samokształcenia	a) mobilizowanie uczniów do systematycznej pracy, b) motywowanie uczniów do samokształcenia i samodoskonalenia, c) wykorzystywanie w oddziaływaniu na ucznia obowiązującego w szkole systemu oceniania i nagradzania.	- stosowanie metod aktywizujących, - wykorzystanie nowoczesnych technik i narzędzi multimedialnych oraz bogatej bazy dydaktycznej w procesie edukacyjnym, - sprawiedliwe ocenianie i wyróżnianie uczniów osiągających sukcesy w nauce.	Nauczyciele poszczególnych przedmiotów, wychowawcy, pedagog szkolny i psycholog szkolny, dyrekcja szkoły	Cały czas realizacji programu.
5. Zaznajamianie uczniów z technikami uczenia się i prawidłowego organizowania nauki własnej	a) prawidłowy dobór technik i środków służących skutecznemu uczeniu się, b) wdrażanie uczniów do wykorzystywania dostępnych narzędzi i sposobów uczenia się (w tym samokształcenia).	- ćwiczenia związane z kształtowaniem umiejętności uczenia się, pamięcią, koncentracją, kojarzeniem i procesami myślenia, - edukowanie uczniów w zakresie organizowania pracy własnej i przygotowywania warunków do prawidłowego uczenia się.	Pedagog szkolny i psycholog szkolny, pielęgniarka szkolna, wychowawcy i nauczyciele poszczególnych przedmiotów.	Cały czas realizacji programu

OBSZAR VI KSZTAŁTOWANIE PRZYJAZNEGO I BEZPIECZNEGO ŚRODOWISKA NAUKI I PRACY

Cel ogólny: Zapewnienie bezpiecznych, higienicznych i przyjaznych warunków nauki i pracy uczniom i pracownikom szkoły.

Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni i współodpowiedzial	Termin realizacji
------------------	---------	------------------	------------------------------------	-------------------

			ni	
1. Zapewnienie bezpieczeństwa uczniom i pracownikom szkoły	a) zapewnienie uczniom poczucia bezpieczeństwa	- wzmocnienie ochrony i bezpieczeństwa uczniów poprzez odpowiednią organizację pracy szkoły, - wykorzystywanie monitoringu wizyjnego szkoły wewnętrznego i zewnętrznego i systemu alarmowania w celu zabezpieczenia terenu szkoły, - wyznaczanie dyżurów nauczycieli i ściśle egzekwowanie przestrzegania harmonogramu dyżurów.	Dyrekcja szkoły, poszczególni nauczyciele i pozostali pracownicy szkoły.	Cały czas realizacji programu.
2. Przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych	a) dbałość o przestrzeganie przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz przepisów przeciwpożarowych.	- organizowanie szkoleń z zakresu BHP dla uczniów, - zapoznanie z odpowiednimi procedurami w przypadku zagrożenia np. pożarem, - zapoznanie i przypominanie uczniom regulaminów BHP w poszczególnych pracowniach szkoły.	Osoby uprawnione, wychowawcy klas, nauczyciele i opiekunowie pracowni.	Cały czas realizacji programu.
3. Pomoc i wsparcie w rozwiązywaniu szkolnych i pozaszkolnych problemów uczniów	a) umożliwienie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu szkolnych i pozaszkolnych problemów uczniów b) współpraca z PPP, PCPR, OPŚ, MOPS w celu rozwiązywania problemów indywidualnych uczniów, c) organizowanie pomocy psychologicznej – pedagogicznej w szkole.	- działalność Rzecznika Praw Ucznia, - organizowanie warsztatów i spotkań z pedagogiem szkolnym oraz z psychologiem szkolnym, - korzystanie z oferty PPP, OPŚ, - realizowanie różnych form pomocy psychologicznej – pedagogicznej dla uczniów: ✓ zajęcia korekcyjno - kompensacyjne ✓ zajęcia logopedyczne ✓ zajęcia dydaktyczno - wyrównawcze; ✓ zajęcia z doradcą zawodowym; ✓ konsultacje i porady z pedagogiem i psychologiem	Dyrekcja szkoły, szkolny Rzecznik Praw Ucznia, Samorząd uczniowski, pedagog i psycholog szkolny, wychowawcy poszczególnych klas, specjaliści PPP, PCPR, OPŚ, MOPS	Cały czas realizacji programu.
4. Zapobieganie zachowaniom agresywnym i propagowanie zachowań akceptowanych społecznie	- uświadomienie, czym jest przemoc i agresja, - budowanie odpowiednich relacji z innymi , - wskazywanie sposobów zachowania się uczniów w szkole, domu oraz w miejscach publicznych,	- przeprowadzanie profilaktycznej obserwacji i rozmów („koziół ofiarny”, „osoba izolowana”, zjawisko „kocenia” uczniów) wśród uczniów klas pierwszych (i starszych, jeśli zachodzi potrzeba),	Dyrekcja szkoły, wychowawcy poszczególnych klas, pedagog szkolny i psycholog szkolny, nauczyciele poszczególnych	Cały czas realizacji programu.

	<ul style="list-style-type: none"> - wzmacnianie poczucia własnej wartości, - kształtowanie umiejętności radzenia sobie z negatywnymi emocjami, szukanie możliwości emocjonalnego wsparcia, - eliminowanie zachowań agresywnych i wskazywanie sposobów umiejętnego kierowania agresji na inne obszary aktywności, - rozwijanie umiejętności podejmowania decyzji, przeciwstawiania się presji rówieśniczej, kształtowanie postaw asertywnych, - wyposażenie uczniów w podstawowe wiadomości na temat stresu i jego wpływu na organizm młodego człowieka oraz wskazywanie sposobów radzenia sobie w zaistniałych sytuacjach stresowych. - organizowanie wielopłaszczyznowego współdziałania z jednostkami samorządu terytorialnego i instytucjami wspomagającymi pracę szkoły - gromadzenie i upowszechnianie materiałów, informatorów zawierających dane organizacji pomocowych. 	<ul style="list-style-type: none"> - uczestniczenie w różnych kampaniach i programach profilaktycznych wspierających szkołę (m.in. program mediacji rówieśniczych i szkolnych), - organizowanie imprezy „Trzy dni o przemocy – trzy dni przeciw przemocy”, - odpowiednio dobrana tematyka na zajęciach z przedmiotów (zajęcia z wychowawcą, wychowanie do życia w rodzinie, religii, itp.), - zapraszanie na zajęcia przedstawicieli Policji, Straży Miejskiej, Pożarnej, - gazetki tematyczne, - korzystanie z zasobów biblioteki szkolnej poświęconych problemom przemocy i agresji. - przestrzeganie Szkolnych procedur postępowania nauczycieli (pracowników szkoły) w sytuacjach zagrożenia dzieci i młodzieży przestępczością i demoralizacją - warsztaty klasowe i zajęcia tematyczne realizowane przez Fundację PRAESTERNO - działalność mediatorów rówieśniczych - działalność Szkolnego Koła Wolontariatu 	<p>przedmiotów, przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji, Straży Miejskiej.</p>	
<p>5. Zapobieganie zagrożeniom związanym ze współczesnymi formami uzależnień (substancje psychotropowe, środki zastępcze oraz nowe substancje psychoaktywne, uzależnienia behawioralne: fonoholizm, uzależnienie od internetu, hazardu)</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie działań diagnostycznych (wśród uczniów, rodziców, nauczycieli, wychowawców, pracowników szkoły) w zakresie występowanie w środowisku szkolnym czynników ryzyka i czynników chroniących, ze szczególnym uwzględnieniem zagrożeń związanych z używaniem substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych 	<ul style="list-style-type: none"> - przeprowadzanie ankiet wśród uczniów, rodziców, nauczycieli, wychowawców, pracowników szkoły, - uczestniczenie w różnych programach z zakresu profilaktyki uzależnień (m.in. „ARS – jak dbać o miłość?”), - rekomendowanych przez Min. Zdrowia, Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii – Archipelag Skarbów, - realizacja Programu Profilaktyczno – Rozwojowego „Alternatywa”, 	<p>Dyrekcja szkoły, osoby prowadzące szkolenia, pedagog szkolny i psycholog szkolny, pielęgniarka szkolna, wychowawcy klas, nauczyciele, specjaliści z Ośrodka Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR oraz PPP, OPŚ , przedstawiciele Komendy Powiatowej Policji,</p>	<p>Cały czas realizacji programu.</p>

	<ul style="list-style-type: none"> - propagowanie stylu życia wolnego od „modnych” używek, - wskazywanie sposobów umiętnego zagospodarowania i aktywnego spędzania czasu wolnego jako alternatywy dla biernego spędzania czasu przy komputerze czy telefonie komórkowym z dostępem do Internetu, - wyposażenie uczniów, rodziców w wiedzę na temat współczesnych form uzależnień, niepokojących symptomów, oznak uzależnienia, zagrożeniach z nich wynikających oraz sposobów pomocy, - uświadomienie uczniom negatywnego wpływu substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, dopalaczy, elektronicznych papierosów i nadużywania leków na zdrowie fizyczne i psychiczne oraz społeczne funkcjonowanie człowieka, - uczenie sztuki odmawiania i niepoddawania się presji grupy w kontaktach z substancjami psychotropowymi, środkami zastępczymi oraz nowymi substancjami psychoaktywnymi, - kształtowanie u uczniów umiejętności samokontroli i krytycznego myślenia przy podejmowaniu decyzji w trudnych sytuacjach, - wskazywanie sposobów radzenia sobie z własnymi problemami - także poprzez szukanie pomocy u osób zaufanych i specjalistów, - dostarczenie uczniom wiedzy na temat odpowiedzialności prawnej, konsekwencji używania, posiadania czy sprzedawania substancji 	<ul style="list-style-type: none"> - realizacja Projektu Cybernauci - prowadzenie zajęć lekcyjnych z udziałem przedstawicieli wybranych instytucji, zajmujących się profilaktyką zachowań ryzykownych, - realizowanie zagadnień programu profilaktycznego podczas zajęć z wychowawcą, - przeprowadzanie odpowiednich szkoleń podczas rad pedagogicznych oraz warsztatów przez kompetentne osoby, - udział nauczycieli w szkoleniach z zakresu profilaktyki i wychowania, w tym z zakresu substancji psychotropowych, środków zastępczych oraz nowych substancji psychoaktywnych, - korzystanie z zasobów biblioteki szkolnej poświęconych problemom uzależnień, - upowszechnianie wśród uczniów, rodziców, nauczycieli materiałów informacyjnych, plakatów, broszur, ulotek, w tym opublikowane między innymi przez Krajowe Biuro ds. Przeciwdziałania Narkomanii, - umieszczenie w widocznym miejscu w szkole numerów telefonów instytucji świadczących pomoc specjalistyczną, adresów, stron internetowych poświęconych profilaktyce narkomanii i problemów alkoholowych - udział uczniów w zajęciach pozalekcyjnych, kółkach zainteresowań oraz zapewnienie uczniom warunków umożliwiających realizację działalności pozalekcyjnej, społecznej - udział uczniów w konkursach profilaktycznych w szkole i poza szkołą, m.in. „Nikoty nie NIE”, „Jestem 	<p>Straży Pożarnej, Miejskiej, Sanepidu.</p>	
--	--	---	--	--

	zakazanych oraz konsekwencji prawnych związanych z naruszeniem przepisów ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (spotkania z Policją), - informowanie uczniów i ich rodziców o obowiązujących procedurach postępowania nauczycieli i wychowawców oraz o metodach współpracy szkoły z Policją w sytuacjach zagrożenia narkomania.	świadomy – jestem bezpieczny”, - przygotowanie spektaklu profilaktycznego „Nikotynie NIE”, - poradnictwo dla uczniów i rodziców oraz kierowanie do instytucji zajmujących się terapią i leczeniem uzależnień, - konsultacje indywidualne wychowawców i nauczycieli z psychologiem oraz pedagogiem szkolnym, - omawianie trudnych sytuacji wychowawczych podczas zespołów klasowych, - korzystanie z oferty informacyjnej, doradczej, szkoleniowej, interwencyjnej, terapeutycznej prowadzonej między innymi przez: PPP, MOPS, MONAR, KPP, Powiatową Stację Sanitarno –Epidemiologiczną w Puławach, Ośrodek Interwencji Kryzysowej - spotkania edukacyjne i informacyjne dotyczące uzależnień dla rodziców z przedstawicielami instytucji, szkolnymi specjalistami.		
6. Wysoka frekwencja uczniów na zajęciach lekcyjnych	a) konsekwentne rozliczanie przez wychowawców opuszczonych przez ucznia godzin lekcyjnych, b) comiesięczna analiza frekwencji oddziałów, c) terminowe dostarczanie wychowawcy klasy druków usprawiedliwień, d) ścisła współpraca wychowawców z dyrektorem, pedagogiem i psychologiem szkolnym oraz rodzicami, e) diagnoza przyczyn nieobecności w szkole i spóźnień.	- częste kontakty nauczyciela, wychowawcy z rodzicami (telefoniczne, e-dziennik), - rozmowy indywidualne z uczniami o przyczynach niskiej frekwencji, - rozmowy profilaktyczne dyrektora z klasami, uczniami, - właściwy przepływ informacji między wychowawcą klasy a pedagogiem szkolnym. - uwzględnianie frekwencji w ocenie z zachowania - nagradzanie uczniów za 100% frekwencję (np. dodatkowe nieprzygotowanie)	Dyrekcja szkoły, wychowawcy klas, pedagog szkolny i psycholog szkolny.	Cały czas realizacji programu.
7. Propagowanie zdrowego stylu życia, higieny osobistej i kultury	a) uświadamianie uczniom potrzeby dbałości o zdrowy styl życia oraz kulturę fizyczną,	- udział w pozalekcyjnych zajęciach sportowych, - organizowanie imprez sportowych i zawodów	Dyrekcja szkoły, nauczyciele wychowania fizycznego,	Cały czas realizacji programu.

<p>fizycznej</p>	<p>b) stworzenie możliwości rozwoju fizycznego, c) zachęcanie uczniów do uczestnictwa w rekreacyjnych i sportowych formach aktywności fizycznej. d) kształtowanie zachowań sprzyjających zdrowiu oraz walka z uzależnieniami, e) propagowanie zdrowego odżywiania. f) wskazywanie zasad zdrowego odżywiania się oraz wdrażanie do aktywnego spędzania czasu wolnego, g) rozwijanie zainteresowań sportowych na rzecz własnego zdrowia, sprawności fizycznej poprzez uprawianie sportu i propagowanie aktywnych form wypoczynku, h) bogacenie wiedzy uczniów dotyczącej higieny zdrowia psychicznego i fizycznego (higiena osobista, dbałość o wygląd zewnętrzny, higiena uczenia się), i) rozwijanie poszanowania zdrowia swojego i innych oraz troski o jego ochronę, j) podniesienie wiedzy uczniów na temat zaburzeń odżywiania na tle psychicznym, k) wyposażenie uczniów w podstawowe wiadomości o HPV, czerniaku, boreliozie itp</p>	<p>wewnątrzszkolnych i międzyszkolnych, oraz udział w imprezach i zawodach organizowanych przez inne podmioty, - uczestniczenie w dniach sportu, - organizowanie wycieczek rekreacyjnych i turystycznych, rajdów rowerowych i pieszych - korzystanie z dobrze wyposażonej w sprzęt sportowy sali gimnastycznej, sali fitness i siłowni - tematyka podejmowana na zajęciach z wychowawcą, - działania podejmowane przez pielęgniarkę, pedagoga i psychologa szkolnego, - ankietowanie uczniów w zakresie ich nawyków zdrowotnych, - akcje profilaktyczne (np. projekt profilaktyki HIV/AIDS, HPV), - spotkanie z położną dotyczące raka szyjki macicy i raka piersi, - Chłopaku, badaj jądra – prelekcja z lekarzem urologiem, - prezentacje na temat zdrowej żywności. - projekty edukacyjne dla klas II gimnazjum, - udział w konkursach profilaktycznych.</p>	<p>wychowawcy, pielęgniarka szkolna, pedagog szkolny, psycholog szkolny, nauczyciele biologii, opiekunowie kół zainteresowań.</p>	
<p>8. Zapobieganie podejmowania przez młodzież zachowań ryzykownych typu: wczesna inicjacja seksualna</p>	<p>- dostarczanie wiadomości na temat okresu dojrzewania i uczulanie na zagrożenia z tym związane, - bogacenie wiedzy uczniów dotyczącej stosowania zabezpieczeń przed niepożądaną ciążą, - uświadamianie istoty macierzyństwa – odpowiedzialność przyszłej matki za życie własne i dziecka. Problematyka „niechcianej” ciąży i aborcji, - wyposażenie uczniów w</p>	<p>- zajęcia z wychowawcą - konkursy profilaktyczne „Jestem świadomy – jestem bezpieczny”; Szkolny i międzyszkolny konkurs wiedzy o HIV i AIDS - zajęcia WDŻ - lekcje biologii, religii - program „ARS czyli jak dbać o miłość” w liceum - udział w kampanii „Puławy dla rodziny” - prelekcje z ginekologiem i specjalistami - program „Archipelag Skarbów”</p>	<p>- wychowawcy klas - nauczyciel WDŻ - nauczyciele przedmiotów - psycholog, pedagog - pielęgniarka szkolna</p>	<p>Cały rok szkolny</p>

	<p>podstawowe wiadomości na temat płodowego zespołu alkoholowego (FAS),</p> <ul style="list-style-type: none"> - kształtowanie postaw prorodzinnych, - podniesienie wiedzy i świadomości uczniów na temat chorób przenoszonych drogą płciową oraz HIV/AIDS. 			
<p>9. Organizowanie zajęć pozalekcyjnych i pomoc w racjonalnym zagospodarowaniu czasu wolnego</p>	<p>a) stworzenie różnych możliwości rozwijania zdolności, umiejętności oraz pracy zespołowej w zajęciach pozalekcyjnych,</p> <p>b) nawiązanie bliższych relacji interpersonalnych nauczyciela z uczniami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - prowadzenie zajęć pozalekcyjnych, m.in. ALTERNATYWA - propagowanie wśród uczniów sposobów spędzania wolnego czasu i wskazywanie im korzyści związanych z jego właściwym zagospodarowaniem. 	<p>Dyrekcja szkoły, wychowawcy klas, pedagog szkolny, psycholog szkolny, nauczyciele.</p>	<p>Cały czas realizacji programu.</p>

OBSZAR VII

WSPÓLPRACA Z RODZICAMI

Cel ogólny: Zadowolenie rodziców z pracy dla dobra szkoły i z działań naszej placówki na rzecz uczniów i ich rodziców.

Cele szczegółowe	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni i współodpowiedzialni	Termin realizacji
<p>1. Zachęcanie rodziców do uczestnictwa w życiu szkoły</p>	<p>a) udział rodziców w strukturach szkoły – Rada Rodziców,</p> <p>b) włączenie rodziców do organizowania imprez klasowych i szkolnych.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - udział rodziców w imprezach klasowych i szkolnych, - badanie opinii rodziców o działalności szkoły, - współorganizowanie przez rodziców niektórych uroczystości szkolnych (studniówka, wycieczki i wyjazdy klasowe itp.), - zapraszanie przedstawicieli rodziców na ważniejsze uroczystości szkolne. 	<p>Zespoły ds. ewaluacji wewnętrznej, Rada Rodziców,</p>	<p>Cały czas realizacji programu.</p>
<p>2. Zapewnienie prawidłowego przepływu informacji na linii szkoła-dom, dom-szkoła</p>	<p>a) rozwijanie współpracy z rodzicami.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - spotkania z rodzicami przygotowywane przez wychowawców klas, - stały kontakt z rodzicami, - zebrania z rodzicami, - konsultacje dla rodziców. 	<p>Dyrekcja szkoły, wychowawcy klas, pedagog szkolny i psycholog szkolny, nauczyciele,</p>	<p>Cały czas realizacji programu.</p>
<p>3. Edukowanie rodziców w zakresie problemów</p>	<p>a) wprowadzenie rodziców w zagadnienia dotyczące problemów młodzieży.</p>	<ul style="list-style-type: none"> - organizowanie podczas zebrań, pogadanek i szkoleń na aktualne tematy związane z problemami i zagrożeniami 	<p>Dyrekcja szkoły, wychowawcy poszczególnych klas, pedagog</p>	<p>Cały czas realizacji programu.</p>

współczesnej młodzieży		współczesnej młodzieży, problemami wieku dojrzewania (m.in. uzależnienia, depresja wśród młodzieży, dopalacze, napoje energetyzujące itp.). - indywidualne konsultacje; - kierowanie do specjalistów w szkole i instytucji pomocowych.	szkolny, psycholog szkolny, nauczyciele.	
4. Podejmowanie przez szkołę i rodziców wspólnych działań w procesie opiekuńczo - wychowawczym	a) nawiązanie relacji interpersonalnych nauczycieli z rodzicami, b) rozwijanie współpracy rodzice – szkoła, szkoła – rodzice w działaniach opiekuńczo – wychowawczych c) współdziałanie w zakresie wsparcia socjalnego rodzin potrzebujących	- organizowanie wspólnych wyjazdów, wycieczek integracyjnych, - konsultacje z rodzicami, - stały kontakt z rodzicami (telefoniczny, e-dziennik). - Program „Wyprawka szkolna”, darmowe podręczniki do kl. I i VII SP, II i III PG i innych z obrotu używanymi podręcznikami, stypendium szkolne, darmowe obiady, szafki, zasiłki szkolne.	Dyrekcja szkoły, wychowawcy klas, pedagog szkolny, psycholog szkolny, nauczyciele, bibliotekarze, rodzice.	Cały czas realizacji programu.
5. Uczestnictwo rodziców w podejmowaniu istotnych dla szkoły i społeczności szkolnej decyzji	a) konsultowanie z przedstawicielami rodziców decyzji dotyczących najistotniejszych spraw szkoły.	- udział rodziców w pracy zespołów przygotowujących dokumenty (Statut Szkoły), - udział rodziców w strukturach szkoły (Szkolna Rada Rodziców, Klasowe Rady Rodziców), - wspomaganie szkoły wpłatami na Radę Rodziców.	Dyrekcja szkoły, wychowawcy poszczególnych klas, pedagog szkolny, psycholog szkolny, nauczyciele, rodzice.	Cały czas realizacji programu.

OBSZAR VIII

WSPÓŁPRACA Z INSTYTUCJAMI Z OTOCZENIA SZKOŁY

Cel ogólny: Osiągnięcie korzyści zarówno przez szkołę jak i jej otoczenie ze wzajemnej współpracy naszej placówki z instytucjami działającymi w środowisku szkoły.

Cele szczegółowe:	Zadania	Formy realizacji	Odpowiedzialni i współodpowiedzialni	Termin realizacji
1. Otwartość szkoły na współpracę z instytucjami z jej otoczenia	a) nawiązanie współpracy ze środowiskiem lokalnym w celu wspierania procesu wychowania młodzieży.	- kontynuowanie współpracy z Poradnią Psychologiczno - Pedagogiczną w Puławach, Ośrodkiem Profilaktyki i Terapii Uzależnień MONAR, PCPR i KPP, MOPS, GOPS, Starostwem, SANEPID, PUP, zakładami pracy i innymi placówkami oświatowymi działającymi na terenie.	Dyrekcja szkoły, wychowawcy poszczególnych klas, pedagog szkolny, psycholog szkolny, nauczyciele.	Cały czas realizacji programu.

2. Kształtowanie warunków współpracy umożliwiających realizację wychowawczo - opiekuńczych zadań szkoły	a) umożliwienie pomocy i wsparcia w rozwiązywaniu problemów uczniów.	- organizowanie spotkań młodzieży z przedstawicielami różnych instytucji ze środowiska lokalnego.	Dyrekcja szkoły, wychowawcy poszczególnych klas, pedagog szkolny i psycholog szkolny, nauczyciele.	Cały czas realizacji programu.
3. Zaangażowanie szkoły w organizowanych przez współpracujące instytucje uroczystościach, akcjach, i imprezach	a) nawiązanie kontaktu z instytucjami ze środowiska lokalnego, b) podjęcie działań integrujących środowisko uczniowskie szkół podstawowych i ponadgimnazjalnych	- udział szkoły w uroczystościach, akcjach, imprezach, konkursach organizowanych przez współdziałające instytucje i szkoły, np. Akcja Znicz - zbiórka zniczy.	Dyrekcja szkoły, instytucje współpracujące, dyrektorzy innych szkół	Cały czas realizacji programu.
4. Poszukiwanie nowych, różnorodnych form współdziałania dla dobra lokalnej społeczności i środowiska	a) budowanie nowych więzi pomiędzy szkołą i instytucjami lokalnymi b) angażowanie uczniów w kreatywne działania na rzecz szkoły i społeczności lokalnej	- wdrażanie opracowanych przez szkołę oraz instytucje z jej otoczenia projektów i programów służących dobru lokalnej społeczności i środowisku, - inicjatywy uczniów, ich rodziców i pracowników szkoły w zakresie umacniania współpracy między członkami lokalnej społeczności korzystającej z efektów wdrażanych projektów i programów. - Opieka nad grobem księdza Kanonika Zygmunta Adamczewskiego.	Społeczność szkolna ZSO i instytucje współdziałające ze szkołą w realizacji jej zadań statutowych i wychowawczo – opiekuńczych funkcji.	Cały czas realizacji programu.

X. EWALUACJA PROGRAMU

Każdy program wymaga okresowego sprawdzania jego efektywności. Uzyskiwane informacje zwrotne pozwalają na ciągłe udoskonalanie podejmowanych działań i tym samym czynią program bardziej skutecznym.

Ewaluacja wymaga dobrania odpowiednich metod badawczych, takich, które pozwolą rzetelnie i trafnie ocenić wartość podejmowanych działań. Skorzystamy z klasycznych metod diagnozy pedagogicznej. Wśród nich znajdzie się: obserwacja, ankieta, wywiad, metody socjometryczne, analiza uczniowskich wytworów, analiza dokumentów. Ewaluacja będzie dokonywana w trakcie realizacji programu oraz po zakończeniu realizacji poszczególnych zadań.

Z wynikami oceny skuteczności Programu okresowo zaznajamiana będzie Rada Pedagogiczna, która wprowadzi do niego stosowne zmiany.

XI. SKŁAD KOMISJI OPRACOWUJĄCEJ PROGRAM WYCHOWAWCZO-PROFILAKTYCZNY SZKOŁY

Monika Łagowska - Gawęł – przewodnicząca komisji, psycholog

Maciej Abramek - pedagog

Kamilla Brodzik – pedagog

Joanna Drożdziel – nauczyciel religii

Anna Nowak – nauczyciel wychowania fizycznego

Agnieszka Peplińska – nauczyciel matematyki

Agnieszka Szczerbetka – nauczyciel chemii, edukacji dla bezpieczeństwa

Sylwia Wójtowicz - nauczyciel języka angielskiego

Maria Zmorka – przedstawiciel Rady Rodziców

Piotr Gałkowski - przedstawiciel Rady Szkoły